Тошкент оқшоми

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

№ 30 (8.920) * 1997 йил 12 март, чоршанба * Сотувда эркин нархда

ТОШКЕНТ — СИЭТЛ: ҚАНОТ БАҒИШЛАНАЁТГАН БИРОДАРЛИК

Аввал хабар қилганимиздек, пойтахтда Тошкент билан биродарлашган АҚШнинг Сиэтл шаҳри маъмурияти, амалий доиралари, жамоатчилик вакилларидан иборат делегацияси меҳмон бўлиб турибди.

10 март куни «Интерконтинентал» меҳмонхонасида «Биродарлашган Тошкент билан Сиэтл шаҳарлари иқтисодий ва маданий алоқаларини ривожлантириш» мавзуида семинар бўлиб ўтди. Унда мамлакатимиз томонидан Тошкент шаҳри ҳокимлиги, вазирлик ва идоралар, банклар, корхоналар раҳбарлари, тадбиркорлар, маданият, соғлиқни сақлаш, халқ таълими, спорт муассасалари, жамоатчилик ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов сиэтллик меҳмонларга табрик сўзи билан мурожаат этар экан, пойтахтнинг бугунги иқтисодиёти, маданий ҳаёти, келажак режалари тўғрисида ҳам батафсил гапириб берди. АҚШнинг Тошкент билан биродарлашган шаҳар вакилларидан иборат делегациянинг келиши икки томонлама фойдали ҳамкорлик учун янги истиқболлар очиши алоҳида таъкидланди.

— Мен ўзларини Тошкентнинг ҳақиқий дўстлари деб атовчи 530 минг нафар сиэтлликдан сизларга энг эзгу истаклар билдирилган қалб сўзларини олиб келдим, — деди делегация раҳбари, Сиэтл шаҳар кенгашининг раиси Ж. Драго хоним. — Мен яна Тошкент заминига қадам қўйганимдан бахтиёрман. Ўтган йил май ойида шаҳрингизда бўлганимдан бери бу ерда ҳайратга соларлик даражада ўзгаришлар рўй берибди. Бугун эрталаб одатим бўйича югураётганимда, шу яқин орада тўртта қурилиш кранига кўзим тушди. Менга айтишларича шаҳар бўйича эса ҳозир ана шундай 400 та кран ёрдамида кўп қаватли бинолар барпо этилаётган экан. Ҳа, Тошкент улкан қурилиш майдонига айланибди. Мамлакатингизда рўй бераётган ижобий ўзгаришлар Сиэтл билан Тошкент ўртасидаги алоқаларга қанот бахшида этиши шубҳасиздир.

Семинарда сўз олган АҚШдаги энг йириклардан ҳисобланган «ЮЭс Бэнк» банки ижроия вице-президенти Д. Каллен, «Боинг» компанияси департаментининг директори Р. Жейн, АҚШдаги етакчи саноат-қурилиш компанияларидан бири бўлган «Моррисон Кнадсен»нинг ижроия вице-президенти С. Камински ва бошқалар Ўзбекистон ўз буюк келажагини барпо этаётганлигидан, мамлакатимизнинг ислоҳотлар йўлидаги забардаст одимларидан мамнуниятликларини алоҳида таъкидладилар. Улар тошкентликлар билан ҳамкорлик ғоят истиқболли эканлигига ишонч билдирдилар.

Сиэтл шаҳри делегацияси вакиллари мухбиримиз билан суҳбатда Тошкент таассуротлари ҳақида шундай дедилар:

Ж. ДРАГО, делегация раҳбари, Сиэтл шаҳри кенгашининг раиси:

— Аввалги гал келганимдаёқ шаҳрингизга мафтун бўлиб қолган эдим. Ўзбек халқининг меҳмондўстлиги бизни ҳайратга солди. Бундай сахий халқ ҳар қандай ишларга қодир.

Кўп сонли делегациямизнинг биродарлашган Тошкентга ушбу ташрифи ўзаро манфаатли ҳамкорликларнинг кенг уфқларини очиб беришига ишончим комил. Бизнинг ишбилармонларимиз, банк ходимларимиз амалий таклифлар билан келганлар. Тошкентликлар ҳам ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш юзасидан диққатга сазовор лойиҳалар тайёрлаб қўйганликларидан хабардорман. Учрашувларимизда бу лойиҳаларни рўёбга чиқариш йўлларини биргаликда излаб топамиз.

Э. НИКСОН, Вашингтон штатидаги етакчи компанияларнинг маслаҳатчиси:

— Мен илк бор Ўзбекистон тўғрисида ўз вақтида АҚШ Президенти бўлган акам Р. Никсондан эшитган эдим. Юртингизга боришимни билган акам менга шундай деди: «Сен албатта Тошкентда бўлиб, Ўзбекистон халқи билан учрашишинг зарур. Ўшанда ўзинг уларнинг қандайлигига баҳо берасан». Шу тариқа икки йил муқаддам Тошкентга келиб, Ўзбекистон Президенти Кубоги учун теннис мусобақасида қатнашдим. Мана ҳозир ҳам костюмимда ўша турнирга бағишлаб чиқарилган нишонни кўриб турибсиз.

Тошкентликлар мени ўзларига ром қилдилар. Улар жуда меҳмондўст ва қалби гўзал кишилар экан. Шаҳрингизга биринчи келгандаёқ мафтун бўлган эдим. Икки йил ичида эса у таниб бўлмас даражада ўзгариб кетибди. Мен Тошкентда ҳали кўп марта бўлиш, ўзбек тилини ўрганиш, биродарлашган Сиэтл билан Тошкент шаҳарлари ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлашда иштирок этиш ниятидаман.

Рафиқам Марказий Осиё санъати бўйича мутахассис. У ҳозир Сиэтлда Ўзбекистон маданият марказини ташкил этиш билан шуғулланмоқда. Шундай қилиб Ўзбекистон пойтахти билан ҳамкорлик биз учун оилавий иш бўлиб қолди.

Ж. ЯНГ, «Сиэтл-Тошкент» уюшмаси президенти:

— Менинг ҳам Тошкентга бу биринчи бор келишим эмас. Ўтган йил май ойида шаҳрингизда бўлиб «Сиэтл- Тошкент» жамияти фаоллари билан танишган, бу ерда кўплаб дўстлар орттирган эдим. Бу гал улар сони янада кўпайишига ишончим комил. Биз Тошкент шаҳридаги меҳрибонлик уйларида тарбияланувчиларга ёрдам кўрсатишга қарор қилганмиз. Шунингдек, Тошкент ва Сиэтл студентлари, ўқувчилари айирбошлашни ҳам йўлга қўймоқчимиз.

* * *

КЕЧА «Интерконтинентал» меҳмонхонасида Сиэтл шаҳри амалий доиралари вакилларининг пойтахтимиз тадбиркорлари билан учрашуви бўлиб ўтди. Самимий давра суҳбати пайтида республикамиз ўрта ва кичик тадбиркорлигига хорижий сармоялар жалб этиш истиқболлари муҳокама этилди.

«Боинг» самолётсозлик компанияси бу йўналишда дастлабки қадамларни қўймоқда. Маълумки, бундан 80 йил муқаддам ташкил этилган жаҳондаги энг йирик компаниялардан бири бугунги кунда реактив самолётлар яратмоқда, халқаро космик дастурларни амалга оширишда иштирок этяпти, сунъий йўлдошлар орқали замонавий алоқа тизимини йўлга қўйяпти.

Компаниянинг «Ўзбекистон ҳаво йўллари» билан ўрнатган алоқаси натижасида Тошкентга сотиб олинган учта машҳур «Боинг» самолётларидан иккитаси келиб қўнди. Шуниси қувонарлики, ўзаро ҳамкорлик фақат самолётлар етказиб бериш билан чегараланиб қолмаяпти. «Боинг» компанияси Тошкент авиасозлик институтига ҳозирнинг ўзида компьютерлар, улар учун дастурлар етказиб берди. Айни пайтда ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг янги қирралари аниқланмоқда. Бу борада «Боинг»нинг «Тошкент авиасозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси» давлат акционерлик бирлашмаси билан ҳамкорлиги айниқса истиқболлидир.

«ЮЭс Бэнк» ҳамда «Сиферст Бенк» вакиллари давра суҳбатида таъкидлаб ўтганларидек, улар ҳам республикамизга сармояларни жалб этиш ишига қўшилмоқдалар. АҚШлик молия ходимлари Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки вакиллари билан учрашиб, бу масалада ўзаро фикр айирбошладилар.

«Моррисон Кнадсен» компанияси бош муҳандиси Виктор Фегин Ўзбекистонни қизиқтирадиган таклифларни кўриб чиқишга тайёрлигини билдирди.Америкада энг йирик саноат-қурилиш фирмаси ҳисобланган бу компания иншоотларни тўла битказган ҳолда фойдаланишга топшириш билан шуғулланади. У мамлакатимизда ҳам замонавий иншоотлар барпо этиш режаларини тузмоқда.

Жаҳонда машҳур яна бир «Майкрософт» компанияси ҳам Ўзбекистон иқтисодиётига сармоя қўйиш имкониятларини ўрганмоқда. Ушбу компания юксак технологияларни компьютер дастурлари билан таъминлайди. У Ўзбекистон иқтисодиётига хос компьютер дастурларини яратиши мумкин.

Давра суҳбатида халқаро сайёҳлик, қишлоқ хўжалиги ва тиббиётда замонавий технологияларни қўллаш, машинасозлик соҳасида ҳамкорлик қилишга тайёр Америка компаниялари вакиллари ҳам ўз имкониятлари ҳақида гапириб бердилар.

Умид қиламизки, хорижлик сармояларни мамлакатимиз иқтисодиётига жалб этиш режаларидан сўнг амалий ишларга ҳам қўл урилади. Ҳозирнинг ўзида эса Тошкент шаҳри товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси билан «Катта Сиэтл» савдони ривожлантириш уюшмаси ўртасида ҳамкорлик юзасидан шартнома имзоланди.

Зуҳра АҲМЕДОВА.

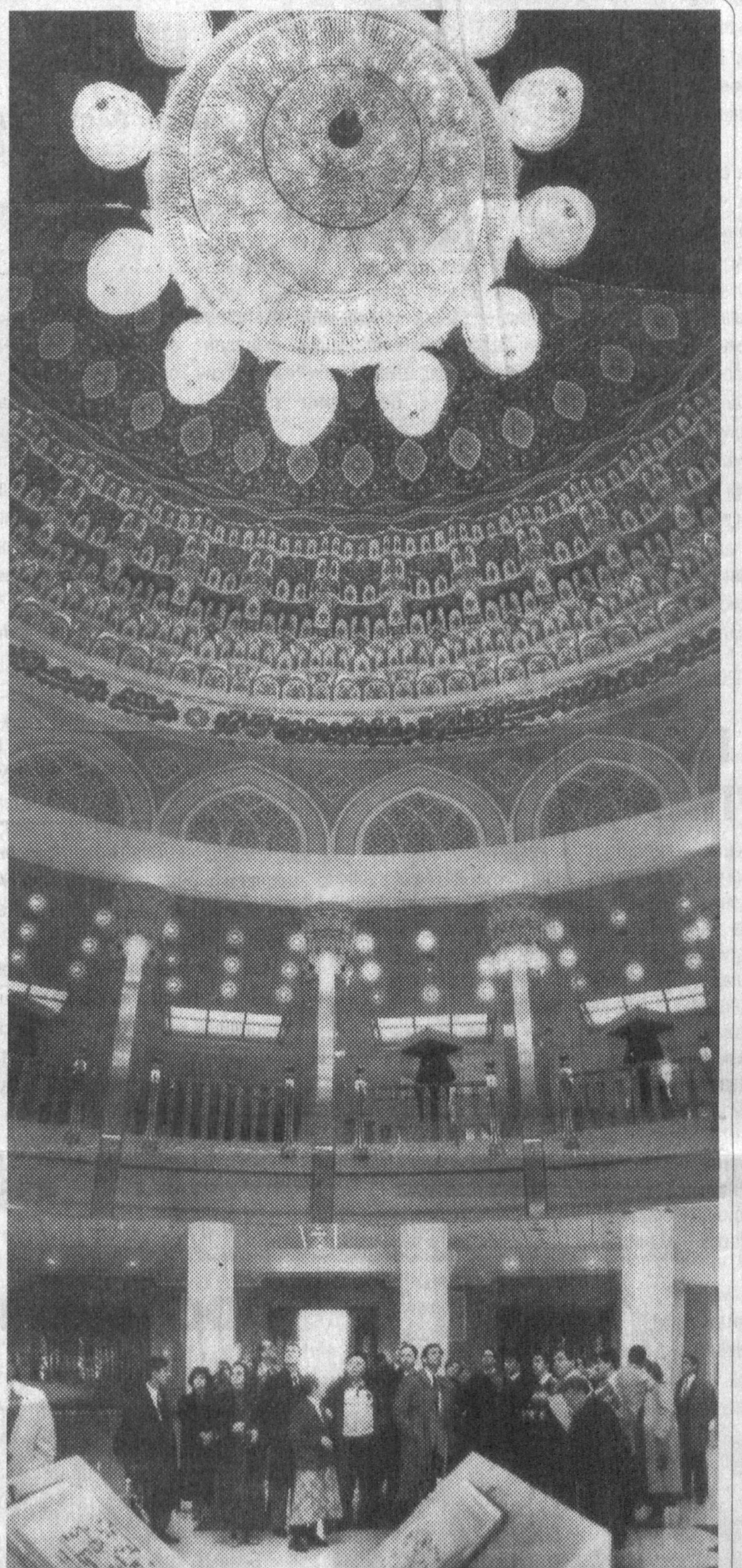

СУРАТЛАРДА: АҚШнинг собиқ Президенти Р. Никсоннинг укаси Э. Никсон (чапда юқорида); сиэтллик меҳмонлар Темурийлар даври тарихи давлат музейини зиёрат қилиш пайтида.

Рашид Галиев олган суратлар.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 10 март куни «Боинг» компанияси тижорат самолётлари гуруҳи президенти Р. Вудардни қабул қилди. АҚШлик меҳмон ўша куни Бош вазир Ўткир Султонов билан ҳам учрашди.

● Кеча Президент Ислом Каримов Хитой элчиси Ли Цзинсянь, Вьетнам элчиси Нгуен Чи Куанг, Хорватия элчиси Ивица Томичларнинг ишонч ёрлиқларини қабул қилиб олди. Ислом Каримов элчилик ваколати тугаши муносабати билан кеча Қозоғистон элчиси Нажамеден Искалиевни ҳам қабул қилди.

● Президент Фармони билан Тошкент вилояти ҳокими Эркин Рўзиев «Меҳнат шуҳрати» ордени билан мукофотланди.

● Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Қишлоқ хўжалигида ҳисоб-китоблар тизимини такомиллаштиришга оид туб чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони эълон қилинди.

● Вазирлар Маҳкамаси «Ўзбекистон бадиий академиясининг фаолиятини ташкил этиш тўғрисида» ҳамда «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивалини ўтказиш тўғрисида» қарорлар қабул қилди. «Шарқ тароналари» халқаро мусиқа фестивали ҳар икки йилда бир марта Самарқанд шаҳрида, биринчиси 1997 йилнинг 25 августидан 2 сентябрига қадар ўтказиладиган бўлди.

● Бугун НАТО Бош котиби Хавьер Солана Ўзбекистонга расмий ташриф билан келади.

● «Қизилқум нодир металлар ва олтин» давлат концерни билан Американинг савдо ва тараққиёт бўйича агентлиги ўртасида имзоланган аҳдлашувга мувофиқ АҚШ томони Ўзбекистонда олтин қазиб олишни янада такомиллаштириш мақсадларига 500 минг доллар ажратадиган бўлди.

● Тошкентда Франция маданияти уйи очилди.

● Бастакорлар уюшмасининг Халқ таълими вазирлиги ва Ёзувчилар уюшмаси билан биргаликда ўтказган мусиқий асарлар танлови якунларига мувофиқ энг яхши деб топилган 30 та асарни «Ўзбекистон — Ватаним маним» қўшиқ байрамига тайёрлаш учун тавсия этилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Россия Президенти Борис Ельцин ҳукуматни қайта тузиш тўғрисида фармон чиқарди. Унга мувофиқ, ҳозирги ҳукумат раисининг тўртта биринчи ўринбосари, 8 та ўринбосари, кўпгина вазирликлар қисқартирилиши кўзда тутилган. Бугунги кунда амалда Россия ҳукуматида Бош вазир Виктор Черномирдин ҳамда куни кеча Президент томонидан Бош вазирнинг яккаю-ягона биринчи ўринбосари этиб тайинланган Анатолий Чубайс қолди, холос. Виктор Черномирдинга бир ҳафта мобайнида ҳукумат бутун таркибини истеъфога чиқариш ва унинг янги аъзолари юзасидан таклиф тайёрлаш топширилди.

● Кеча Минскда Россия билан Белоруссия иттифоқи парламентлараро йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Россия парламенти қуйи палатаси — Давлат думасининг раиси Геннадий Селезнев ушбу иттифоқ парламентлараро ассамблеяси раиси этиб сайланди.

● Украина Президенти Леонид Кучма бир кунлик расмий ташриф билан Кишиневда бўлди. Унинг Молдова Президенти Петр Лучинский билан музокаралари натижасида бир қатор давлатлараро битимлар имзоланди.

● Бугун Кишиневда Ҳамдўстлик мамлакатлари ички ишлар вазирлари уюшган жиноятчиликка қарши биргаликда курашиш чора-тадбирларини муҳокама этадилар.

● Лондонда даволанаётган Арманистон Бош вазири А. Саркисян ҳукуматга 4 ой бошчилик қилгандан сўнг истеъфога чиқиш тўғрисида ариза берди. Аммо мамлакат Президенти Левон Тер-Петросян бу истеъфони қабул қилмади.

ХОРИЖДА

● Вашингтонга расмий ташриф билан келган Миср Президенти Ҳусни Муборак Оқ уйда АҚШ Президенти Билл Клинтон билан учрашди. Ҳар икки давлат раҳбари Исроилнинг Шарқий Қуддусда яҳудийлар учун янги турар жойларини қуриш режасига ўз таассуфларини билдирдилар.

● Маҳаллий ҳокимият идораларига бўлиб ўтган сайловларда Латвия социал-демократик партияси ҳеч кутилмаганда ғалаба қозонди. Бу собиқ коммунистлар партияси ўз сайлов компанияларини асосан аҳолининг кам таъминланган қисмини давлат томонидан ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтириш шиорлари остида ўтказиб, маҳаллий ҳокимият идораларида кўпчилик ўринни эгаллайдиган бўлдилар.

● Албанияда мухолифатчилар вакили Бош вазир этиб тайинланганига қарамасдан мамлакатдаги ғалаёнлар давом этаяпти. Исёнчилар ҳозир Албания пойтахти Тиранага 30 километр масофага яқинлашиб қолдилар.

● Хитойнинг Шанхай шаҳрида АҚШнинг машҳур «Женерал Моторз» компанияси билан ҳамкорликда автомобиль заводи қуриши тўғрисидаги шартнома имзоланди. Ушбу лойиҳа 1 миллиард долларга тенг.

Давра суҳбати

МАТБУОТНИ ДЕМОКРАТЛАШТИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Кеча Ташқи ишлар вазирлигининг Қабуллар уйида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг еттинчи сессиясида биринчи ўқишда қабул қилинган «Ахборот олиш кафолатлари ва эркинлиги тўғрисида» ҳамда «Журналистнинг касбига доир фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида» қонун лойиҳалари муҳокамасига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди.

Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фонди ҳамда Ташқи ишлар вазирлигининг «Жаҳон» ахборот агентлиги томонидан уюштирилган ушбу мулоқотда Тошкент шаҳрида чоп этиладиган етакчи нашрларнинг раҳбарлари, хорижий оммавий-ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фонди ҳамраиси Хуршид Дўстмуҳаммад, Олий Мажлис матбуот ва ахборот қўмитасининг раиси Ўткир Ҳошимов, Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ директори Акмал Саидов ушбу қонунлар лойиҳалари яратилиши, уларнинг мамлакатимизда «тўртинчи ҳокимият»ни шакллантиришдаги аҳамиятига тўхталдилар.

Давра суҳбатида сўз олган «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари бош муҳаррири Эркин Эрназаров, «Ташкентская правда» газетаси бош муҳаррири Аъло Хўжаев, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетаси бош муҳаррири Аҳмаджон Мелибоев, «Мулкдор» газетаси бош муҳаррири Миродил Абдураҳмонов, «Овози тожик» газетаси бош муҳаррири Шавкат Ниёзов, «Ватанпарвар» газетаси бош муҳаррири Ирисмуҳаммад Абдукаримовлар мазкур қонунлар лойиҳаларини янада такомиллаштириш юзасидан аниқ таклифлар билдирдилар. Хусусан лойиҳаларда журналист мақомига, унинг жавобгарлиги масалаларига аниқлик киритиш, Ўзбекистон журналистлари жамоат бирлашмаларининг халқаро алоқаларини кўзда тутиш, ахборот олиш эркинлигини таъминлаш бўйича диққатга сазовор фикрлар билдирилди.

1997 — Инсон манфаатлари йили

МУҲОКАМАДА — ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ

Инсон ҳуқуқларига қатъий риоя этишда Олий Мажлиснинг инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман) тўғрисидаги қонун лойиҳасининг ишлаб чиқилиши муҳим ўрин тутади. Ҳозир ушбу лойиҳани муҳокама қилиш мақсадида жойларда кўплаб амалий учрашувлар, илмий-амалий конференциялар ўтказилмоқда.

Юнусобод тумани ҳокимлигида ҳам маҳалла оқсоқоллари, корхона, ташкилот, муассасалар раҳбарлари, касаба уюшмалари қўмиталари раислари, зиёлилардан иборат фаолларнинг Ўзбекистон Республикасида Инсон манфаатлари йилида инсон ҳуқуқларини муҳофаза қилиш вазифаларига бағишланган йиғилишида ҳам янги қонун лойиҳаси муҳокама қилинди.

Унда Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили С. Рашидова сўзга чиқиб, Омбудсман институти дастлаб бундан 88 йил илгари Инсон ҳуқуқлари муҳофазасини тубдан яхшилаш, бу борадаги ишлар устидан парламент томонидан конституциявий назоратни амалга ошириш мақсадида Швецияда ташкил этилганлиги, ҳозирги кунда эса жаҳоннинг юздан ортиқ мамлакатларида инсон ҳуқуқлари масалалари билан шуғулланувчи вакиллари мавжудлигини таъкидлаб ўтди.

Учрашув давомида савол-жавоблар бўлди, қонун лойиҳасини такомиллаштиришга қаратилган таклиф ва мулоҳазалар билдирилди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа иншоотларини таъмирлаш бўйича режадаги профилактик ишларнинг амалга оширилиши муносабати билан

13 мартдан 24 мартга қадар

Марказ — 1, 20, 22, 24-уйлар, Марказ — 2, 17, 23, 24, 28-уйлар, Ҳ. Олимжон майдонидаги 12 ва 13-уйларда истиқомат қилувчи 33, 36-АТС абонентлари, Бош почта идорасида, шунингдек,

11 мартдан 10 апрелга қадар

Шоир кўчаси 1, 2, 3, 4, 5, 6-тор кўчалари, Шоир кўчаси, Истироҳат кўчаси, Мардлик кўчаси, Шамсия кўчаси, Яқдил 2-тор кўчаси, Нашриёт, Виждон, Раҳимов кўчаси, 7, 8, 21, 22-уйлар, Муҳаббат кўчаси, 16 ва 19-уйларда истиқомат қилувчи 47-АТС абонентларида вақтинчалик алоқа бўлмайди.

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Футбол

ТАЙЁРГАРЛИК БОШЛАНДИ

Маълумки, ўтган йили футбол бўйича Осиё чемпионатида республикамиз терма жамоасининг муваффақиятсизлигидан тегишли хулосалар чиқарилмоқда. Бунда миллий энг кучли командамизни шакллантиришда асосий эътиборни ёш, умидли ўйинчиларга қаратиш, уларни халқаро беллашувларда тоблаб, Францияда ўтадиган навбатдаги жаҳон чемпионатининг саралаш ўйинларига тайёрлаш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Шуни ҳам айтиш керакки, шу йил 9 майда терма жамоамиз 5-саралаш гуруҳида Яман командаси билан дастлабки беллашувни ўтказади.

Шу сабабдан аввалги йилларга қараганда анча эрта — март ойининг бошлариданоқ терма жамоамиз янги мавсумга тайёргарлик ишларини бошлаб юборди. Тайёргарлик дастурига кўра Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббий Р. Мирсодиқов етакчилигида Туркияга жўнаб кетди. Жамоа таркиби деярли бутунлай янгиланиб, Туркия сафарига қуйидаги футболчилар йўл олди: Бугало, Забиров, Дилмуҳамедов, Шоймардонов, Қамбаралиев, Аҳмедов, Асатов, Лебедев, Мадраҳимов, Раҳмонқулов, Маъруфалиев, Ҳасанов, Мусабоев, Усмонхўжаев, Қурбонов, Ирисматов.

Бугун Туркиянинг кучли жамоаларидан бири билан ўтказиладиган учрашувдан сўнг терма жамоамиз аъзолари жаҳон чемпионатининг саралаш ўйинларига тайёргарликни апрель ойида 10 кун давомида Германияда ўтказишади. У ерда ҳам клублар билан 2 та ўйин ўтказилади.

Дилшод ИСМОИЛ.

Саноат

БИР САФДА

Республика кўзи ожизлар жамиятига қарашли 1-Тошкент ўқув ишлаб чиқариш корхонаси Чилонзор туманида жойлашган бўлиб, унда 760 нафар ишчи ва хизматчи меҳнат қилади. Шулардан 436 таси кўзи ожиз ногиронлардир. Улар идишларга қопқоқлар тайёрлашади. Бундан ташқари корхонада кир қисқич, шахмат-шашка доналари, болалар ўйинчоқлари, мебель фурнитуралари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилган.

Жамоа цехларидан биридамиз. Ишчилар ўзларига хос юмушларни бажаришяпти. Уларнинг бири кичкинтойлар машинасини йиғаётган бўлса, иккинчиси тугмачалар тайёрламоқда, учинчиси эшик-ром, ошиқ-мошиқларига ишлов бермоқда.

— Ўтган йили умумий даромадимиз 47 миллион 213 минг сўмни ташкил этди, — дейди биз билан суҳбатда корхона директори Азимжон Юсупов. — Бу йил эса 57 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ниятидамиз. Илгарилари бу маҳсулотларни фақат биз чиқарар эдик. Ҳозирда эса бизнинг ҳам рақобатчиларимиз пайдо бўлиб қолди. Масалан, банка қопқоғини олайлик. Бу маҳсулот бугунги кунда Тошкент шаҳрининг ўзида 5-6 жойда тайёрланмоқда. Лекин 30 йиллик тажрибамиз борлиги боис биз ишлаб чиқараётган маҳсулотлар ўз харидорини йўқотмаяпти. Баъзилар ўйлаганчалик ишимиз осон эмас. Масалан, банка қопқоғини тайёрлаш учун тунукага икки марта ишлов берилади. Биринчидан уни бўяш керак. Иккинчидан, бўёқдан кейин уни лакланади. Ана шунда қопқоқ занглaмайди, ичидаги маҳсулот заҳарланмайди ва у отиб юбормайди. Кўп фирмалар қопқоқ маҳсулотларини тайёрлашда шу жиҳатларга эътибор беришмайди.

Корхонада муаммолар ҳам оз эмас. Ҳозир бу ҳол ҳамма жойда мавжуд. Масалан, корхонага керак бўлган металл, пластмасса каби маҳсулотларни Ҳамдўстлик мамлакатларидан оламиз. Улар билан баъзи бир мажбуриятларимиз бажарилмаганлиги сабабли кўпинча маҳсулотни кечикиб оламиз.

Хўш бу муаммолар қандай ҳал қилинмоқда, деган савол туғилади. Корхона хом ашё олиб келган буюртмачининг ўзига маҳсулот тайёрлаб бермоқда. Бунга битта мисол. Ўтган йили ўзлари билан тунука олиб келган мижозларга банка қопқоғи тайёрлаб бердик. Буюртмачига ҳар бир қопқоқ бор-йўғи 65 тийинга тушди. Бу йил хом ашёни ўзи билан келтирган мижозга корхона қопқоқ ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаб беришга ҳаракат қилмоқда. Бундан ташқари корхона бу йилги мавсумга банка қопқоғини тайёрлаш учун 30 тонна металл хом ашёсини олиб келиб қўйди.

Ғулом ЮСУПОВ.

«Камолот»

ЖАМИЯТ ИНСОНПАРВАРЛИГИ МЕЗОНИ

Муқаддам РАСУЛОВА, «Камолот» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимининг раиси

— Инсон тасаввуридаги буюклик, илоҳий муқаддас тушунчаларининг аввали аёлдан, онадан бошланади. Негаки, янги инсон - фарзандга ҳаёт ато этиб, унга ёруғ дунёдаги илк соҳир туйғуларни меҳр ила ато этгувчи зот аввало онадир. Муқаддас диний ўгитларда ҳам оналар, умуман аёлларни улуғловчи кўплаб қайдлар бор. Халқимизда бу ўгитларга азалдан амал қилинган. Соҳибқирон Амир Темур улкан салтанатни адолат билан бошқаришда доно малика Сароймулк хонимнинг маслаҳатларини эътиборда тутганлиги, Бобур Мирзо эса замона нотинчликларига қарамасдан доимо аҳли-аёл, хусусан, опалари Хонзода бегимни зиёрат этганликлари фикримизга ёрқин далилдир. Қолаверса, Зебуннисо, Моҳларойим, Увайсийлар ҳам аёлнинг нақадар буюклигини ўз шеърларида намойиш этганлар.

Яқин ўтмишимизда жамиятда аёлга нисбатан муносабатларда анча чекинишлар бўлгани сир эмас. Собиқ Иттифоқ даврида «тенгҳуқуқли»лик ниқоби остида аёллар ўзларига мос бўлмаган, энг оғир меҳнат жабҳаларига тортилдилар. Натижада жамият маънавиятида салбий кўринишлар, соғлом авлод тарбиясида кўпгина муаммолар туғилди. Фақат Истиқлол туфайлигина аёлнинг азалий қадри, оила ва жамият ҳаётидаги мавқеи ҳақида ҳақиқий ғамхўрлик кўрсатиш давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Бинобарин, мустақил Ўзбекистонда қабул қилинган кенг кўламли дастур ва илк олий нишоннинг «Соғлом авлод учун» деб номланиши бежиз эмас. «Жамиятнинг нечоғлик инсонпарварлиги унда аёлларга бўлган муносабатларда намоён бўлади», деган ҳикмат ушбу дастур йўналишларига мос. Чунки, ҳар томонлама камол топган соғлом авлодгина юртнинг буюк келажаги бўла олади. Бу ишда эса асосий эътибор яна аёлга қаратилмоғи лозим. Чунки соғлом авлод — соғлом оналардан туғилади. Ўтган давр мобайнида ушбу дастур бўйича улкан ишлар амалга оширилди. Кўплаб халқаро ва республика миқёсидаги ташкилотлар фаолиятидан асосий мақсад инсоннинг жисмоний саломатлигини муҳофаза этишдан иборат. «Маънавият ва маърифат» республика маркази, «Олтин мерос» жамғармаси ва шу каби кўпгина ташкилотлар фаолиятида эса инсонларни миллий қадриятлар ва ватанпарварлик руҳида тарбиялаш мақсади мужассамлашган. Демак, жисмонан соғлом ва маънавий етук авлодни тарбиялаш бутун жамият миқёсидаги улкан вазифа эканлигини кўрамиз. Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси бу ҳаракатнинг фаол иштирокчиси бўлиши шубҳасиз, чунки республикамиз аҳолисининг 50 фоиздан кўпроғини ёшлар, оилалар ҳисобида эса 35 фоиздан зиёдини ташкил этади. Бу кўрсаткич Тошкент шаҳри мисолида ҳам тахминан шунча миқдорни ташкил этади.

Бугунги кунда оилалар, айниқса ёш оилалар олдида бир қатор вазифалар кўндаланг турибди. Улар жамият тараққиётида иштирок этибгина қолмай, фақат ўзигагина хос бўлган вазифаларни ҳам бажаради.

Хўш, «Камолот» жамғармасининг «Соғлом авлод учун» дастурий йўналишида, хусусан, хотин-қизлар манфаатлари борасидаги фаолияти нималардан иборат? Шуни айтиш кераки, жамғарманинг барча ташкилотлар, чунончи халқ таълими, соғлиқни сақлаш, маҳалла, маънавият ва маърифат, «Қизил ярим ой» жамияти шу каби ва бошқа жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда тузилган қўшма дастурларимизда хотин-қизлар манфаатлари, уларни жисмоний ва маънавий камолотга эришувлари учун зарур шароитлар яратиш режалари акс этган. Шу ўринда жамғарманинг туман бўлимларида амалга оширилган айрим ишларни мисол тариқасида келтирмоқчиман: Яккасарой тумани хотин-қизлар қўмитаси ва «Олтин мерос» жамғармаси билан ҳамкорликда «Ёшлар, маънавият, тарих» шиори остида ёшлар марафони ўтказишди. Шунингдек, маҳаллаларда «Қизларни оилавий ҳаётга тайёрлаш» мавзусидаги давра суҳбатлари «Қайнонам — жоним онам» танловларини уюштириш ҳам анъанага айланмоқда. Худди шундай тадбирлар Юнусобод, Шайхонтоҳур, Собир Раҳимов, Бектемир, Миробод, Ҳамза, Акмал Икромов туманларида ҳам ўтказилмоқда.

Ҳозир «Камолот» жамғармаси ва туманлардаги бандлик хизмати билан ҳамкорликда меҳнат ярмаркалари ўтказиляпти. Талаба қизларнинг ўқишдан бўш пайтларида меҳнат қилиб пул топишлари учун «Талаба камолоти» иқтисодий марказида тикувчилик цехи ташкил этилиб, жиҳозланди. Буларнинг бариси жамғармамиз фаолиятидан баъзи лавҳалар, холос.

Ҳамкорлик

СИФАТЛИ ПОЙАБЗАЛЛАР КЎПАЯДИ

Илгари хабар берганимиздек, шаҳримизда Словакиянинг «Яс» акционерлик жамиятининг ваколатхонаси очилди. Пойабзал ишлаб чиқаришда жаҳонга довруғи кетган бундай машҳур корхона билан ҳамкорлик алоқаларининг йўлга қўйилишида Президентимизнинг шу йилнинг январь ойида Словакияга ташрифи ва унда имзоланган ҳамкорлик тўғрисидаги шартномалар ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди.

«Яс» ҳиссадорлик жамиятининг бош директори Йозеф Варали илгари маҳсулотлари «ЦЕБО» номи билан машҳур бўлган ўз корхонаси Марказий Осиё ҳудудида фаолият кўрсатиш истагида эканлигини таъкидлаб, узоқ мулоҳазалардан сўнг минтақавий ваколатхоналарини Тошкентда очишга қарор қилганликларини айтиб ўтди. «Тошкент» савдо фирмаси билан ҳамкорлик қилаётган «Яс» жамиятининг маҳсулотлари шаҳримиз дўконлари пештахталаридан шу ойнинг ўзидаёқ ўрин олади.

Ваколатхонанинг очилишига бағишланган тадбирга йиғилганлар ажойиб хайрия ҳимматининг ҳам гувоҳи бўлдилар. — «Яс» акционерлик жамияти бошқаруви томонидан «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармасига 5 минг АҚШ доллари қийматилик пойабзаллар топшириладиган бўлди. Тез орада ушбу пойабзаллар Юнусобод туманидаги 21-болалар уйига берилади.

Ўз мухбиримиз.

СУРАТДА: «Яс» ҳиссадорлик жамиятининг пишиқ ва кўркам пойабзаллари.

Рустам Шарипов олган сурат.

Қурилиш

БИНОЛАР ҚАД РОСТЛАЯПТИ

Ўтган йили бир неча уй-жой бинолари, бозорлар, маҳалла гузарлари фойдаланишга топширилди. Бу йил ҳам талайгина ишлар режалаштирилган. Бу ҳақда Ҳамза тумани ҳокими ўринбосари Аҳмаджон Раҳмонов қуйидагиларни гапириб берди.

— Инсон манфаатлари йилида кўп ишларни режалаб қўйганмиз. Айниқса уй-жой қурилиши масаласига алоҳида эътибор қаратганмиз. Ўтган йилда қурилиши бошланган айрим уй-жойлар бу йил тугалланиши ва фойдаланишга топширилиши керак. Шунинг учун ҳам айни кунларда 12 қаватли уйдан битта, 9 қаватли уйдан тўрттасида, 6 қаватли уйдан иккита ва 5 қаватли уйдан еттитасида қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Бу уйлардан иккитасигина 1998 йилда тўлиқ тугалланиши белгиланган. Қолганлари шу йил охиригача фойдаланишга топширилади.

Бундан ташқари айрим корхоналар ўз маблағлари ҳисобидан қураётган уйлар ҳам бор. Уларга қурувчилар ва қурилиш материаллари етказиб бериш бизнинг зиммамиздадир. Шундай уйлар Содиқ Азимов, Табибий, Фарғона йўли кўчаларида қад ростламоқда.

1996 йилда биринчи бўлаги қурилиб фойдаланишга топширилган Паркент бозорининг ҳамда Авиасозлар шаҳарчаси бозорларининг иккинчи навбати ҳам ниҳоясига етказилди.

«Ғалабанинг 40 йиллиги» даҳамиз кенжа ва кўп қаватли уйлардан таркиб топган даҳа ҳисобланади. Бу ердаги аҳолининг жойлашиши ҳам бошқа даҳаларга нисбатан мўлроқ. Шу боис бу ерда аввалги йилларда бошланган, бир вақтнинг ўзида 850 беморни қабул қила оладиган поликлиника, Лисунов кўчасидаги болалар шифохонаси, «Янгиобод»даги болалар поликлиникаси ҳам қуриб битказилади.

Фарзандларимизнинг яхши илм олиб, спортнинг турли соҳалари билан машғул бўлишлари учун ҳам жон куйдираяпмиз. Бу йил 34-боғчанинг қурилиши тугатилади. 1997—1998 ўқув йили учун эса янги 33-мактаб фойдаланишга топширилади. 230-мактаб қошида сузиш ҳавзаси, 152-мактабда эса теннис корти қуриб берилади.

«Тарнов боши» маҳалласининг туманимизда тутган ўрни алоҳида. Шунинг учун ҳам унинг ҳамда Усмон Юсупов маҳалласининг гузарлари қурилишига якун ясалади.

Бундан ташқари туманимиздаги бошқа соҳаларда ҳам қурилишлар олиб борилмоқда. Масалан, АТПС—1нинг биноси, ҳамда 3,5 километрлик иссиқлик трассаси шулар жумласидандир.

Бунёдкорлар туманимиздаги темирбетон заводлари, уйсозлик комбинатлари ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда иш юритиб, инсон манфаатлари йилидаги режаларимизни тўлиқ амалга оширишга ҳаракат қилишмоқда.

Гулзода МАМБЕТОВА.

Ажабо

БИРНИКИ МИНГГА

91-йўналиш бўйлаб қатновчи автобусда боряпмиз. Йўловчилар шу қадар кўплигидан эски «Икарус» аранг тошбақа юриш қилиб олға силжийди.

— Ҳурматли фуқаролар, автобус чипта тарқатувчисиз ишлаяпти. Илтимос тушадиганлар олдинги эшикка ўтинглар. — Овознигордан товуши эшитилди ҳайдовчининг.

Салондаги йўловчилар норозилик билдиришди.

— Шундай тиқинда олдинга ўтиб бўларканми?

— Қийнаб мақасан, чипта пулини тўлаб кетамиз.

Орқа эшикларни ҳам очавер.

Ҳайдовчи кўпчилик таклифига кўнди. Ҳар бекатда орқа, олди эшикларни баравар очди. Лекин у олдинги эшикдан тушаётган 3-4 йўловчидан ҳақ олгунча, орқа эшиклардан тушган ўнлаб йўловчилар индамай йўлларига равона бўлишаверди.

— Биродарлар инсоф қилинглар, ахир менда ҳам кундалик режа бор, бажаришим керак, — ҳайдовчининг илтижоли овози эшитилди. — Ҳой оғайни, сиз чипта пулини тўламадингиз-ку.

— Гувоҳномам бор.

— Кўрсатинг.

— Ма, ишонмасанг шуни сенга совға қилишим мумкин.

Йигит жаҳл билан гувоҳномасини улоқтирди. Олиб кўрсак унда на исм, на фамилия бор. Қуруқ қизил муқованинг ўзи.

— Кўрдиларингизми шунақа қилишади. Яна орқа эшикни очмасак биз айбдормиз, — шикоят қилди ҳайдовчи бизга. Кейин у ҳам ўчакишиб бошқа илтимосларга кўнмади. «Олдинга ўтасизлар» деб туриб олди.

— Уч-тўртта ноинсофни деб ҳаммамиз қийналадиган бўлдикда, деди бир қария зорланиб.

Йўловчилар туртиниб-суртиниб биринчи эшикка ўтишга мажбур бўлишди. «Бирники мингга», деб шунга айтсалар керак-да.

Бир мисол албатта. Лекин афсуски, бундай ҳаётий воқеаларни шаҳримизнинг хоҳлаган йўналишида, хоҳлаган транспортида учратишингиз мумкин. Ҳатто шундай ҳоллар ҳам бўладики, баъзи бир ёш-яланглар уялмай-нетмай кўзингга тик қараб туриб машинадан тушади-да, индамай кетишаверади. Ё гувоҳномаси борлигини айтади, ё чиптасини кўрсатади. Ҳайдовчи бечора ўсал бўлиб қолаверади.

Ҳақиқий аҳвол билан яқиндан танишиш мақсадида шу куни назоратчилар билан 5-6 та бекатда бўлдик.

«Олой» бозори бекати энг гавжум жойлардан бири. Бир кунда бу ерда турли йўналишлар бўйлаб қатновчи юзлаб автобуслар тўхтаб ўтади. Шундай бўлса-да бекат ҳамиша одамлар билан гавжум.

67-йўналиш бўйича қатновчи автобусдан 10 чоғли одам тушди. Назоратчилар уларни тўхтатишди. Чипталар текширилганда 5 киши йўл ҳақи тўламаганлиги маълум бўлди. Владимир Шаповалов эса иш жойидан берилган гувоҳномани рўкач қилди.

— Гувоҳномангиз йўлкира тўламасдан юриш ҳуқуқини бермайди-ку.

— Нега бермас экан. Мен юристман. Ҳамиша хизмат тақозоси билан юраман автобусда.

Туппа-тузук ҳуқуқшуноснинг бу гапидан ёқа ушладик. Олий маълумотли юристнинг сўзи шу бўлса, бошқалардан нима кутиш мумкин? Қолаверса, унинг гувоҳномасининг муддати аллақачон ўтиб кетибди. Ҳужжат бундан уч йил муқаддам берилган экан, ўртоқ Шаповаловга.

Бекатга келиб тўхтаган 58-йўналишдаги автобусдан тахминан 20 га яқин йўловчи тушди. Текширилди, 7 таси чиптасиз.

— Сизнинг чиптангиз қани, — сўраймиз ўрта ёшлардаги башанг кийинган кишидан.

— Менда Ўзбекистон Республикаси автомобиль транспорти вазирлигининг автобусларда бепул юриш ҳуқуқини берувчи гувоҳнома бор.

— Кўрсатинг.

— Шунчалар ҳам ишончсизлик бўладими?

Юсуп Урунов норози оҳангда гапириб, истар-истамай чўнтагидан гувоҳномасини чиқарди.

— Мана.

— Қани кўрайлик-чи.

— Кечирасиз қўлингизга бермайман.

Жанжал-тўполон билан гувоҳномани аранг ичини очиб кўрдик. У эскирган, 1993 йилда берилган экан.

— Эски-ку.

— Энди янгилаймиз-да.

«Истиқлол» автобусларнинг сўнгги бекати. Бу жойда ҳайдовчилар ҳамиша йўловчиларни олдинги эшикдан тушириб, бирмабир улардан чипта пули ундиришади. Қарангки, шу ерда ҳам найранг ишлатиб, машинадан чиптасиз тушиб кетадиганлар топилар экан.

21-йўналиш бўйлаб қатновчи, давлат рақами «17-34 ТНИ» автобусдан тушган йўловчиларнинг чипталарини текшириш бошланди.

— Сизнинг чиптангиз, опа?

— Меники гувоҳнома.

— Кўрсак бўладими?

— Марҳамат. Шайхонтоҳур туман судида халқ маслаҳатчисиман.

— Халқ маслаҳатчиси автобусда чиптасиз юрсин, деган кўрсатма йўқ-ку.

— Бунисини билмайман ука. Бошқа ҳайдовчиларга шу гувоҳномамни кўрсатсам индашмайди. Шунга... Ҳ. Ботированинг бу гапи бизга хоҳласанг шу, хоҳламасанг катта кўча, деган мақолни эслатди.

— Сизникичи?

Ўрта ёшдаги йигит индамай қизил муқовали гувоҳномасини кўрсатди. Жанет Лига бу ҳужжат Тошкент вилояти табиатни муҳофаза қилиш қўмитасидан берилибди.

— Бепул юришга бу гувоҳноманинг нима дахли бор?

— Жамоатчи назоратчиман ахир.

Яна тортишув бошланди. Хуллас Ли гувоҳномасини назоратчилар қўлида қолдириб жўнаб кетди.

Шу куни Амир Темур, Қўйлиқ, Юнусобод, М. Горький, Мустақиллик майдони бекатларида автобуслардан тушган кўплаб йўловчилардан мана шундай қалбаки гувоҳномалар тортиб олинди. Улар орасида Адҳам Султонов, Мирали Усмонов, Илҳом Ортиқматов, Митхат Кабиров, Любовь Карпушкиналарга (бу саноқни яна давом эттириш мумкин) тегишли гувоҳномалар бор. Қизиғи шундаки, бу ҳужжат эгаларининг кўпчилиги нуфузли ташкилот ва муассасаларда ишлашади. Уларнинг юзига тик боқишдан ҳам уяласан киши. Лекин бу шахслар транспортда юриш ҳуқуқига бутунлай зид бўлган гувоҳномаларни (уларнинг кўплари қалбаки, муддати ўтган) рўкач қилиб юришибди.

Келинг, энди бир мушоҳада қилиб кўрайлик. Агар кутаётган транспортимиз 5-10 дақиқа кечикса тутоқамиз, ҳайдовчига бақириб-чақирамиз. Йўл жадвали соатини сўраб-суриштирамиз. Уларни инсофу адолатга чақирамиз. Лекин афсуски, кўпинча шундай ҳақли талабни ўзимизга қўймаймиз. Баъзида ҳатто чипта олишдек оддий ва муҳим қоидага ҳам риоя қилмаймиз. Ёки «хаёл билан унутамиз». Бироқ бу қилмишимиз билан маршрутларда қатновчи йўловчи транспортларнинг мунтазамлигига путур етказаётганимизни билмаймиз. Ахир режа доимий бажарилмай келгандан кейин автокорхона ўша бизга хизмат кўрсатадиган машиналарни созлаш учун кетадиган сарф-харажатларни қаердан олсин? Билмадик, бу асосий масала қачонгача эътиборимиздан четда қоларкин?

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.
Усмон МУҲАМЕДОВ.

Кўргазмалар

МУСИҚАВИЙЛИК ВА ЖЎШҚИНЛИК

Жавлон Умарбеков ўттиз йилдан ортиқ давр мобайнида серқирра ижодкор сифатида, динамик, сокин-мусиқага бой асарлар яратиб келмоқда.

Рассом рангтасвир санъатида ўзига хос йўл топган бўлиб, бу услубда «жўнлик», миниатюра, романтик кайфиятни кўрамиз. Мазкур йўлни топишда ёш мусаввирга ўз вақтида А. Н. Волков, Чингиз Аҳмаров сингари ижодкорлар кўмак берганди.

Ўзбекистон Давлат санъат музейида Жавлон Умарбековнинг катта кўргазмаси очилди. Унда мусаввирнинг график, рангтасвир асарлари намойиш этилган. Асарларда портретлар ҳам ўрин олган бўлиб, улар психологик таъсирчанлиги билан ажралиб туради. Шундай асарлардан бири гвинеялик киноактёр «Акилину Мариу» (1985 й) портретидир. Портретда ўй-хаёлга чўмган инсон тасвирланган бўлиб, мусаввир бу образни юз ва қўл қисмини тугалланган ҳолда кўрсатиб, бу билан унинг ички дунёсини ёритиб берган.

Жавлон Умарбековнинг «Мен инсонман», «Тафаккурли инсон», «Икки қўрғон» асарларида нафақат инсон образи мужассамлашган, балки услуб ҳам — юмалоқ композиция, образлар марказий фигура билан боғлиқлиги ўзига хос ўтмиш-давр мусиқий тароналарни эслатади.

Мусаввир ўз ижодида миллий манзарани ёки тарихни тасвирлаб қолмай, у миллий рангтасвир санъатининг ривожига катта ҳисса қўшди. Унинг асарларида классиклар — Ботичелли, Рафаэль, Пикассо услуби, тимсоллари намоён бўлгандек туюлади, лекин у асосан миниатюра ва наққошлик санъатининг негизини топа олди ҳамда уни ўзига хос равишда идрок этди. Бу контур чизиқлари наққошлик ва миниатюра санъатларида мусиқавийликни ва жўшқинликни кучайтиради. Буни Жавлон Умарбеков асарларида ҳам яққол кўриш мумкин.

Зоҳид МИРЗАЕВ,
санъатшунос, Ўзбекистон Давлат санъат музейи илмий ходими.

Акс садо

ХИЁНАТЧИНИ КЕЧИРИШ ОСОНМИ?

Ассалому алайкум «Тошкент оқшоми» газетаси муҳарририяти ходимлари. Газетангизнинг шу йил 24 январь сонида чиққан «Меҳрни ким беради?» номли мақолани ўқиб, жуда хафа бўлиб кетдим. Мақола охирида қайнонаси сабабли ҳаётга қайтиб келган, болаларининг отасидан азройилдек қўрқиб қолган аёлга танбеҳ берилган. Шу ерда ҳам аёл айбдорми, тўғри, ота меҳрини ҳеч нарса билан алмаштириб бўлмайди. Назирахоннинг болалари ёш, ҳали ҳеч нарсани тушунишмайди.

Ҳайдар даволаниб, тўғри йўлга тушиб, болаларига орқадан бўлса ҳам иқтисодий ёрдам берса, вақти келиб Назирахоннинг яралари битгандан кейин балки эрини кечириб қолиши мумкин. Лекин шундай оталар ҳам борки, ўз фарзандларидан меҳрини аяб, бошқа бир суюқоёқ аёлнинг болаларини еру кўкка ишонишмайди. Ҳадисларда эрни ҳурмат қилиш борасида аёлларга йўл-йўриқ кўрсатилган. Лекин нима учун кўчакўйда енгил ҳаёт кечириб, ўз фарзандлари ризқу рўзидан юлиб, бошқа аёлга, бегона аёлнинг эрини, болаларнинг отасини ўғирлаган аёлга, унинг болаларига меҳрини беради?

Хўш, қани айтингчи, шу эркак ўз болаларининг онасига ҳам яхши кўриб уйланган, бир муштипар онанинг қизини не-не ваъдалар билан олган, 2 та ўғил фарзанд кўрган, болалари 15 ва 13 ёшга етганда бошқа аёлнинг этагини ушлаб, аввал бекитиб у билан яшаб юрган, кейин ошкора уйдан чиқиб кетган экан, нима учун бизнинг судимиз индамай ажратиб, «бор хоҳлаган аёлинг билан юравер, хоҳлаганингча бемаза қилиқларингни қилавер, нафақа тўласанг бўлди,» — деди. Нима учун судимиз қарор чиқараётганда «меҳрни ким беради» демади?

Иккита ширидан-ширин, одобли, ақлли, меҳрли ўғилларимни мана 4 йилдан бери ўзим боқдим. Катта ўғлим отасининг нафақасидан воз кечди. «Аяжон, 30-40 кунда келадиган отанинг чақасини нима қиламиз» деди. Ҳозирда еб-ичишимиз ёмон эмас, кийим-кечагимиз, уйжойимиз етарли, Оллоҳга минг маротаба шукрки, соғ-омонмиз. Ҳеч нарсадан камимиз йўқ, ёру дўстлар, қариндош-уруғлар орасида обрўйимиз бор.

Албатта, менга аввалига осон бўлгани йўқ, қандай орзу-умидлар билан турмуш қурдим. Эримнинг хиёнатига, менга гапирган гапларига, камситишларига чидаш енгил кечмади. Ҳозир ҳам худди жонсиз танага ўхшайман. Аввалига юришга йўл тополмай қолдим, лекин кучли инсон эканман, йўлимни топдим. Хиёнатчи сенинг кўз ёшларингга, болаларингнинг тирноғига ҳам арзимайди деб, ўзимни ўзим овутдим. Собиқ эримга «Болалардан маънавий, иқтисодий ёрдамингизни, меҳру муҳаббатингизни қизғанасиз, яхшиси улардан қонуний воз кеча қолинг» десам, у киши «Нега кечаман, ахир мен бир куни қариб, уларга муҳтож бўламан-ку» дедилар, бунга нима дейсиз? Иккита ўғил болани балоғат ёшигача тарбиялаб, яхши-ёмон, енгил-оғир, соғлиқ-касаллик кунларимда, мен ҳам, болаларим ҳам маънавий, иқтисодий, одамийлик, меҳру муҳаббатга зор бўлган кунларни қандай унутаман ахир?

Ҳозир ўғлим ҳарбий хизматини адо этаяпти, кичиги ўқишини тугаллаяпти, ўзим катта корхонада ҳурматли лавозимда ишлаяпман, худо хоҳласа ўғлим келса, уйлантираман. Аммо ҳар замонда болалар хаёл сурса, кўнглимдан «отасини кўргиси келяпти, ота меҳрини қўмсаяпти» деб ўйлаб қоламан. Отаси эса меҳрни... Хўш, менинг болаларимга «Меҳрни ким беради?», менинг меҳрим, муҳаббатим, бутун борлиғим, жону таним ота меҳрининг ўрнини боса олармикан?

Аёлларга ақлу фаросат, йўлйўриқ ўргатадиган домла, имом, отинойилар, ана шундай тақдирли аёлларга ҳам аталган ҳадису шарифлар, маслаҳатлар ҳам борми? Бўлса улар нималардан иборат? Уларга таъсир қиладиган, ёзилган-ёзилмаган қонун-қоидалар борми? Бўлса мен ҳам эшитсам бўладими? Маслаҳатларингиз ундайларга таъсир қилармикин?

ЛОЛАХОН.

«САНОИ НАФИСА» ҲАЙРАТИ

1995 йил кузида ўзбек ҳунармандлари санъатини жаҳонга кўз-кўз қилган ажойиб кўргазма бўлиб ўтди, Кўргазма якунида бир қатор усталарга БМТ гувоҳномалари, мукофотлари топширилди. Айнан шу кунларда «Санои нафиса» гуруҳи аъзоларининг номи тез-тез тилга олина бошланди.

«Санои нафиса» — нафис санъат гуруҳидаги мусаввирлар шунчалар истеъдод соҳибими деган савол туғилади. Ҳа, улар чинакам соҳиби мўйқаламлар, устозлари Ўзбекистон халқ рассоми раҳматли Чингиз Аҳмаров анъаналари, таъбир жоиз бўлса, васиятларини амалга ошириб келаётган фидойи миниатюрачи рассомларимиздир.

Бадиий ижоднинг тури кўп: наққошлик, ганчкорлик, ёғоч ўймакорлик ва ҳоказо. Миниатюра ҳам мана шундай машаққатли, чидам ва бардош, маҳорат ва доимий изланишни талаб этадиган ижод саналади.

Ўшанда, 1982 йилда миниатюра санъатини қайта тиклаш, ривожлантириш учун устахона ташкил этилди. «Усто» бирлашмаси қошида иш бошлаган бу гуруҳга Чингиз Аҳмаров бошчилик қила бошлади. Нияти бир, изланувчан тўрт йигит — Ғайрат Камолов, Тоир Болтабоев, Хуршид Назиров, Содиқ Қорабоевлар миниатюра санъатини танлашганди. Гуруҳга «Санои нафиса» деб ном берилди.

Чингиз Аҳмаровдек соҳиби қилқаламдан миниатюра санъатининг сирлари, ўзига хос тасвир услубларини ўргандилар. Аста-секин улар яратган нозикона асарлар республикамизда, чет элларда ташкил этилган кўргазмаларда намойиш этила бошлади. Улар ишлаган миниатюралар кўпчилик эътиборини жалб эта бошлади.

«Санои нафиса» гуруҳининг 1986 йилда Тожикистоннинг «Зумрад» санаторийси деворидаги, Москвадаги «Ўзбекистон» ресторани деворларидаги «Етти гўзал», янги Оҳангарон ГРЭСидаги «Улуғбек мактаби» намоёнлари, айниқса, таҳсинга сазовордир. Умуман, «Санои нафиса» гуруҳининг йигирмадан ортиқ деворий намоён-монументал ишлари бор. Уларнинг санъати ҳатто Германиянинг Ханновер шаҳрига ҳам жило бериб турибди. Бугун биз тўрт мусаввир ижодининг чўққиси ҳисобланган Темурийлар тарихи Давлат музейига ишланган «Буюк соҳибқирон — буюк бунёдкор уч қисмли намоён ҳақида сўзламоқчимиз. Ҳажми 200 квадрат метрдан иборат, фидойи меҳнат маҳсули бўлган бу асарнинг Абдулла Қодирий номидаги республика давлат мукофотига тавсия этилишининг ўзиёқ, унинг мукаммал ижод намунаси эканлигини тасдиқлаб турибди.

— Деворий намоён уч қисмдан иборат. Биринчиси «Ҳаёт қўшиғи» деб номланади, — ҳикоя қилади Хуршид Назиров. — Бунда Амир Темурнинг туғилиши ҳақида ҳикоя қилинади. Иккинчи қисм эса «Юксалиш» деб номланади...

Темурийлар тарихи Давлат музейига кирган киши ҳайратдан лол бўлиб қолишига таажжубланмаса бўлади. Бу муҳташам бино безакларини тасвир этишга қалам ожиз. Уни фақат дил кўзлари билан кўриш зарур. «Буюк соҳибқирон — буюк бунёдкор» намоёнига қараб чуқур хаёлга чўмдим. Катта ўтов. Ўтов олдида уч қиз. Ўтов тепасида эса Ҳумо қуши. Шу онда хаёлимга Соҳибқироннинг юлдузлар силсиласи остида туғилгани келди. Учликнинг иккинчи марказий қисмида эса ўртада тахтда Амир Темур ўтирибди. Унинг атрофида олимлар, фузалолар, лашкарбошилар. Яссавий мақбараси, Оқсарой, яна бир қанча ажойиб меъморий иншоотларнинг рамзи бу ерда аксланади. Учинчи «Мерос» қисми эса киши юрагига бир мунча изтироб солади. Соҳибқироннинг авлодларга қолдирган мероси муаллифлар томонидан ниҳоятда зукколик билан тасвирланган. Нуроний мўйсафид ёш йигитга китоб ҳадя қилмоқда. Китоб йиллар бўйи тўпланган шон-шуҳрат, йигит эса шу шоншуҳратнинг муносиб вориси. Уччала суратни бирлаштириб мовий сув оқиб ўтган. Сув — умр дегани. Соҳибқирон эса ўзининг умрини зое яшамади.

— Неча киши ишлагансизлар? — сўрадим Хуршиддан.

— Ўн киши бор. Носир Саломов, Фахриддин Раҳматуллаев, Маърифат Қодирова, гуруҳимизнинг энг ёш мусаввири Алишер Қорабоев ва бошқалар синчковлик билан суратларни деворда акс эттиришди.

— Эскизларни ишлашга қанча вақт кетди?

— Бир йилча вақт кетди. Тўртовимиз Амир Темурга оид, темурийлар даврига оид китобларни ўқидик. Ўша даврдаги мусаввирларнинг суратларини синчиклаб ўрганиб чиқдик. Бизга олимлар Галина Пугаченкова, Абдулҳай Умаровлар катта ёрдам беришди. Лойиҳани кўпчиликка манзур қилгандан кейин иш бошладик.

Тўрт соҳиби мўйқаламнинг маҳоратига музейга кирган ҳар бир киши тасаннолар айтиб чиқаётганига кўп марта гувоҳ бўлдим. Музейда халқимизнинг миниатюра, ганч ўймакорлиги, наққошлик сингари асрий анъаналари мужассам бўлгандир.

Ҳозир «Санои нафиса» гуруҳи Покистонда катта ижодий режани амалга оширмоқда. Гуруҳ халқимизнинг асрий санъатини янада ривожлантиришига, ҳали кўп марта санъат шинавандаларини ҳайратга солишига ишонамиз.

Темур УБАЙДУЛЛО.

СУРАТДА: «Санои нафиса» гуруҳи аъзолари: (чапдан ўнгга) Хуршид Назиров, Ғайрат Камолов, Содиқ Қорабоев, Тоир Болтабоевлар.

Маданият

ДИЁР ВА БАҲОР ТАРОНАЛАРИ

Абдулла Қаҳҳор номли маданият уйининг «Кўнгил» эстрада қўшиқлари ансамбли ижодий жамоаси «Муҳаббатга тўлсин бу олам» деб номланган янги дастур билан саҳнага чиқдилар. Муҳаббат, ёшлик, вафо ва садоқат, қалбларга илк бора севги кириб келган сархуш дамлар, висолнинг унутилмас онлари тараннум этилган дастурни ансамблнинг бадиий раҳбари Ҳамидулла Эгамбердиев саҳнага олиб чиққан. Ансамбль иштирокчиларидан Равшан Муҳаммаджонов, Шуҳрат Ҳайитов, Шукрулло Олимжоновлар талқинидаги мусаффо туйғулар тараннуми дастурга файз бағишлаган.

***

Рустам Абдуллин раҳбарлик қилаётган Усмон Юсупов номли маданият уйининг «Юзма-юз» дискоклуби ижодий жамоаси «Ёмғирли тун қўшиқлари» деб номланган ёшларга бағишланган дастурини тақдим этдилар. Ёшларнинг юрак туғёнлари тараннум этилган дастур шу кунларда шаҳримиз мусиқа шинавандалари томонидан катта қизиқиш билан кутиб олинмоқда.

***

Чилонзор тумани маданият уйининг «Ўзбекистон» ашула ва рақс ансамбли билан мухлисларни кутиб олдилар. Барчамизнинг муқаддас саждагоҳимиз бўлмиш шу азиз ватан тараннум этилган концерт томошасини ансамблнинг бадиий раҳбари Абдурауф Зокиров саҳнага олиб чиққан бўлиб, унда истиқлол шарофати билан гуллаб-яшнаётган юртимиз мадҳ этилган.

***

Республика сатира театри ижодий жамоаси шаҳримиздаги 29-ўрта мактабда учрашув ўтказдилар. Унда иштирок этган театр артистларидан Эргаш Раҳимов, Луиза Тожибоева, Гўзал Бобохонова, Турдибек Содиқовлар ижодий жамоанинг болаларга атал-ган саҳна асарлари, келгусидаги режалар ҳақида суҳбатлашдилар. Кеча сўнгида Омон Шарипов асари асосида саҳналаштирилган «Сеҳрли қоп» спектакли намойиш этилди.

***

«Феруза» маданият уйининг «Фахрийлар» ашула ва рақс ансамбли ижодий жамоаси томонидан саҳнага олиб чиқилган «Ватан ҳақида қўшиқ» номли янги концерт дастури ҳам мухлислар томонидан катта қизиқиш билан кутиб олинди. Дастурда ижодий жамоа куй-қўшиқлар орқали ватанга муҳаббат мавзусини тараннум этганлар.

***

Фурқат номли маданият уйининг «Мақомчилар» ансамбли ижодий жамоаси Нодирабегим ғазаллари билан айтиладиган мумтоз ашулалардан тузилган янги дастурни тайёрладилар. «Эй сарви равон» деб номланган мазкур дастурда ижодий жамоа Нодирабегимнинг ўтли ғазалларидаги муҳаббат, ёр васли, вафо ва садоқатни катта истеъдод билан саҳнага олиб чиққанлар. Айниқса «Фиғон», «Эй сарви равон», «Фироқнома», «Айрилиқ» каби мумтоз ашулалар ўз мукаммалликлари билан дастурга файз бағишлаган.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Нуфус

КЎПАЙМОҚДАМИЗ

Америкалик аҳолишунос тадқиқотчилар яқин 25 йил мобайнида Ер аҳолиси сони 7,8 миллиардга етишини башорат қилишмоқда. Бошқача айтганда, бу — сайёрамизнинг ҳозирги аҳолисига Саҳрои Кабирдан жануброқда жойлашган Африка мамлакатлари одамларининг умумий сони учга кўпайтирилгандаги миқдори қўшилади деган гап.

Тадқиқотлар шуни исботламоқдаки, ижтимоий ва иқтисодий тараққиёт нуқтаи назаридан қараганда бундай ўсишнинг оқибатлари жиддий хавф туғдириши мумкин. Зеро, 1996 йилнинг ўзида янги туғилган ҳар 100 чақалоқдан 95 таси ҳали яхши тараққий этмаган давлатлар улушига тўғри келмоқда. Америка Қўшма Штатларида тайёрланган «Ер аҳолисининг 1996 йилдаги кўриниши» номли маърузада келтирилишича, умумий маълумотларга қарамасдан, аҳоли ўсиши тезлиги турли ҳудудларда турлича эканлиги кузатилаётир. Ўсишнинг энг юқори даражаси ҳанузгача Африка давлатларида сезилмоқда. 2020 йилгача бу мамлакатларда яшовчилар сони салкам 600 миллиондан 1 миллиардга етиши кутилмоқда.

2000 йилгача Осиёнинг ривожланаётган давлатларида 176 миллион одам туғилади, шулардан 44 миллиони ҳозир туғилишнинг юқори даражаси билан фаол курашаётган Хитой улушига тўғри келади. Ана шу давр ичида унчалик тараққий этмаган бошқа мамлакатларда 126 миллион киши дунёга келади. Қўшма Штатлар ва бошқа ривожланган давлатларда эса 18 миллион гўдак туғилади. Ҳозирда Ер аҳолиси ўсишининг 19 фоизи Ҳиндистонда рўй бермоқда, бу бошқа юз йилликларга нисбатан анча юқори кўрсаткич. Бундай кўпайиш Нигерияга ҳам хавф солаётир. Айни пайтда мамлакатда 103,9 миллион одам истиқомат қилмоқда, яқин 25 йил ичида бу миқдор Россия, Япония, Бразилия ва Покистон давлатлари аҳолисини биргаликда олгандаги сонидан ҳам ўсиб кетади.

1996 йил сайёрамизда жами 8 миллион гўдак оламдан кўз юмган, уларнинг 90 фоизи Осиё, Африка ва Лотин Америкасининг ривожланаётган давлатлари ҳисобига тўғри келади. Ўтган йили Саҳрои Кабирдан жануброқдаги Африка мамлакатларида туғилган гўдакларнинг 9 фоизи йил давомида вафот этган. Бундай болалар тирик қолган тақдирда ҳам бор-йўғи 50 йил яшашлари мумкин холос, тараққий этган мамлакатларда эса бу кўрсаткич 74 йилни ташкил этади.

5 ёшгача бўлган ҳар минг гўдакка ўлим ҳолатининг энг юқори кўрсаткичи 160 киши бўлиб, бу даража Африка мамлакатларида юз беради. Агар Ғарбий Европа, Шимолий Америка, Япония, Океания давлатларига таққослайдиган бўлсак, уларда бу кўрсаткич ҳар минг чақалоққа 9 ўлим ҳолати тўғри келишини кўрамиз. «Ер аҳолисининг 1996 йилдаги кўриниши» маърузасида таъкидланишича, 23 мамлакатдаги жами ўлим ҳолатининг 22 фоизи Орттирилган Иммунитет Танқислиги Синдроми (СПИД)га чалинганлик сабабидан рўй берган.

Мурод РАҲИМОВ.

Номзодлар

МЕҲР-МУҲАББАТ ҚОЗОНДИ

Муқимий номидаги Давлат мусиқали театрининг истеъдодли актёр ва режиссёри Рустам Маъдиев саҳнада кўплаб турли-туман жозибали роллар ижро этиш билан бирга томошабинлар меҳр-муҳаббатини қозонган «Девона», «Фотима ва Зуҳра», «Бу қандай бало», «Севги нидоси», «Оқибат» каби томошаларга режиссёрлик қилган. «Фотима ва Зуҳра» спектакли эса Абдулла Қодирий номидаги республика Давлат мукофотига тавсия этилди.

— Рустам ака, нега актёр бўла туриб, режиссёрликка қўл урдингиз?

— Агар актёрдан режиссёр чиқадиган бўлса, бу ёмон нарса эмас. Актёр билан режиссёр сув билан олов эмас. Улар бир-бирини тўлдиради. Қайси режиссёр эл ўртасида ном қозонган бўлса, у яхши актёр ҳам. Масалан, Баҳодир Йўлдошевни айтиш мумкин. Режиссёр ўзи саҳналаштирган спектакллардаги образларни ўзи ҳис қилиб, ўзи талқин қилиб, ўзи ижро эта олса, унда яхши спектакль яратилади.

Актёрлар бир хазина. Актёрларни гапиртира билиш, фикрлата олиш керак. Бунинг учун режиссёрнинг тафаккури кенг бўлиши, ҳар доим ўқиб-изланиши керак, ишга юракдан ёндошиши керак, юракдан чиққан асар одамлар юрагига етиб боради.

Нима учун режиссурага қўл урдингиз дедингиз. Қани айтинг-чи, сув бўйида турибсиз, бир одам чўкяпти. Ёрдам берасизми? Театр ҳам чўкаётган эди, томошабинлар қадами узилаётган эди. Ниятим театрнинг кўтарилишига, бир пайтдаги шуҳратини тиклашга ҳисса қўшиш.

— Биринчи режиссёрлик қилган спектаклингиздан кўнглингиз тўлганми?

— Ўшанда бадиий кенгаш Сидиқ Жўраевнинг «Севги нидоси» спектакли сценарийсини ўқишга топширди, ўқиб чиққач, образлар кўз олдимда жонлана бошлади ва театрдагилардан шу спектаклни қўйишга рухсат сўрадим. Муаллиф бошида қаршилик билдирди, аммо спектакль саҳна юзини кўргач жуда-жуда хурсанд бўлди. Бу асар томошабинлар томонидан ҳам яхши кутиб олинди ва ҳанузгача саҳнадан тушиб кетгани йўқ. Бу менинг режиссурадаги биринчи қадамим.

Бир куни рафиқам «Шарқ юлдузи» журналида раҳматли Ўлмас Умарбековнинг «Фотима ва Зуҳра» деган романи чоп этиляпти. Ўқувчилар жуда қизиқиб ўқишяпти. Шундан бирон нарса тайёрласангиз бўлар экан», деб қолди. Асарнинг қўлёзмасини олдим ва ёзувчининг рафиқасидан сценарий ёзиш учун рухсат сўрадим. Спектаклдаги қўшиқларни Нормурод Нарзуллаев, мусиқани эса Фарҳод Алимов ёзган. Тўғрисини айтиш керак: бу спектакль томошабинларни театрга қайтарди.

— «Фотима ва Зуҳра» спектакли ҳақида қисқагина сўзладингиз. Бу спектакль ҳақиқатан ҳам томошабинларнинг меҳр-муҳаббатини қозонди, Қодирий номидаги Давлат мукофотига тавсия этилди. Айтингчи, ижодий жамоа ўз олдига қўйган мақсадига тўла эришганми?

— Истеъдодли адибимиз раҳматли Ўлмас Умарбековнинг «Фотима ва Зуҳра» романи мустақиллигимиз шарофати билан илк дунёга келган романлардандир. Биз ҳам мусиқали театр санъатида бурилиш ясаш мақсадида янги замон талабига жавоб бера оладиган мусиқали драма яратиш учун бу асарга қўл урдик. «Фотима ва Зуҳра» мусиқали драмаси янги замонабоп ҳамда томошабоп, шунингдек ҳеч бир томошабинни бефарқ қолдирмайдиган саҳна асари бўлиб дунёга келди.

Мазкур асар жамият ривожига, инсон маънавияти ва тафаккурининг такомиллашувига ҳисса қўшадиган асар. У инсон руҳияти ва маънавий кечинмаларини ўзида жобажо этди. Шунингдек бу асарни ҳукуматимиз уюшган жиноятчилик ва гиёвандликка қарши кураш ҳақидаги махсус фармонга ҳамоҳанг асар, десак ҳам хато қилмаган бўламиз. Гиёвандликнинг жирканч ва аянчли ҳолатларга сабаб бўлишини томошабин ўз кўзи билан кўради ва ундан керакли хулосаларни чиқариб олади. Ўзига ҳам, ўзгаларга ҳам эҳтиёткорликни даъват этади. Уюшган жиноятчилик ва унга ҳомийлик қилгувчи турли соҳаларда хизмат қилаётган мансабдор шахсларнинг кирдикорлари ўз касбига содиқ ва фидойи бўлган ички ишлар ва прокуратура органлари ходимларининг саъй-ҳаракатлари билан аёвсиз фош этилади. Спектаклда томоша аҳлини ҳайратга соладиган жиҳатлардан яна бири тирик инсонлар билан дунёдан ўтганларнинг ўртасидаги руҳий боғлиқлик, руҳий кўприк борлиги Фотима билан Зуҳранинг тақдиридаги аянчли ҳолатларда намоён бўлади. Спектакль Муқимий театрининг ўзининг қадимги мавқеини тиклашида ҳам маълум маънода ўз ҳиссасини қўшди. Томошабин спектаклни йиғлаб-йиғлаб кўради, суюб-суюб кўради ва ижрочиларга раҳматлар айтади. Демакки, ижодий жамоа ўз олдига қўйган мақсадига эришган, деб ўйлайман.

— Бош роль ижрочилари — Зулайҳо Бойхонова ва Мақсуда Отажоноваларнинг ижросидан кўнглингиз тўлганми?

— Мен бош роль ижрочилари деб тўрт кишини тилга олишни истардим. Булар Зулайҳо Бойхонова ва Мақсуда Отажонова Фотима ва Зуҳра ролларида, шунингдек отаси Абдулла муаллим — Насриддин Рустамов ҳамда қизларнинг акаси Ҳамидулла — Ҳамид Тўхтаевлардир. Улар ўзларига топширилган ролларни меъёрига етказиб ижро этишган. Спектакль Фотима ва Зуҳранинг тақдири асосига қурилгани учун ҳар иккала қаҳрамон ижрочилари маҳоратлари учун мукофотга номзодлари қўйилган.

Зулайҳо Бойхонова ва Мақсуда Отажоновалар театрда узоқ йиллардан бери меҳнат қилишади. Ҳар иккалалари турли жанрдаги спектаклларда бош ролларни ижро этиб келишган. Улар яратган образларини ташқи ва ички қиёфасини ҳам топа билган актёрларимиздан. Улар ҳаётда бошқа-бошқа инсонлар бўлишса-да, саҳнадаги ижрода ҳақиқий эгизаклар образини ярата билганлар.

— Одамлар ўртасида меҳр-оқибат сусайиб, бораётган бир пайтда сиз «Оқибат» деб номланган спектакль яратибсиз...

— Спектаклда учта ғоя илгари сурилган. Биринчиси, соф, ҳақиқий муҳаббат бўлса, иккинчиси, инсонлар ўртасидаги меҳр-оқибат, тўлароғи дўстликни, биродарликни сохта бойликка, ҳаром-харишга алишганлар кўрсатилса, учинчиси, бизнинг жамиятимизда ким бўлишдан қатъи назар, қандай кучга эга бўлишидан қатъи назар жиноятга қўл урган бўлса, қонун олдида жавоб бермоғи даркор. Бош ролларни Равшан Солиҳов, Ҳамид Тўхтаев, Мақсуда Отажонова каби театрнинг етакчи актёрлари ижро этганлар.

Умуман олганда, бу спектакль ҳам бошқалари сингари мухлисларимизнинг олқишига сазовор бўлди. Энг муҳими ана шу.

— Театрда сизни қийнаётган муаммолар борми?

— Энг биринчи навбатда иқтисодий танглик деб ўйлайман. Мен баъзан спектакль учун ўзим хоҳлагандек кийимлар ва декорация қилолмаслигимдан хафа бўлиб кетаман. Агар эътибор берсангиз ҳозирги декорациялар билан илгаригиларининг ўртасида фарқи бор.

—Анъанавий савол: режаларингиз қандай?

Саргузашт асар устида ишлаётирман. Ҳозирча номини айтолмайман. Бу сир бўлақолсин...

Суҳбатдош Маълура НАБИЕВА.

Санъат

ҚОВОҚҚА... ЖИЛО БЕРИБ

Қовоқ лаззатли, шифобахш ва тўйимли таомлар тайёрланадиган ажойиб масаллиқ. Айни вақтда, қирқ-эллик йил муқаддам қовоқдан идиш-товоқлар, уй-рўзғор буюмлари ясалган десак, таажжубдан ёқа ушлашингиз мумкин. 50-йилларда айрим хонадонларда қовоқдан ишланган енгил, синмайдиган, қулай идишларни, жиҳозларни ҳали ҳам учратиш мумкин эди. Бироқ кейинчалик чинни, металл, пластмассадан саноат миқёсида ишлаб чиқарилган уй-рўзғор буюмлари уларни турмушдан қисиб чиқарди.

Миниатюрачи рассом, асосан қовоқларга нақш ва нафис суратлар битиш машқини олган Сирожиддин Зиёмов ана шу йўқолиб бораётган ўзбек анъанавий буюмларига қайтадан ҳаёт ато этяпти. У 1963 йилда туғилган. Беньков номли рассомчилик билим юртида, сўнг Тошкент театр рассомчилик институтида таҳсил олган. Болаликдан ўнг қўл ва ўнг оёғи ногирон бўлиб қолгани боисидан, ёлғиз чап қўлида ижод қилади. Тасвирий санъатдаги истеъдоди учун Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 1 йиллигига бағишлаб ўтказилган «Истеъдодларни излаймиз» кўрик-танлови дипломи билан тақдирланган.

Тахминан бундан 15 йиллар чамаси аввал у Наманган атрофидаги қишлоқлардан бирида меҳмон бўлади. Ўшанда Беньков номли рассомлик билим юртида таълим олар, миниатюра йўналишида ўзини синаб, машқлар қилиб юрган кезлари эди. У қўноқ бўлган хонадон мезбони, 90 ларни қоралаган онахон ёғлоғи сифатида ишлатаётган идиш диққатини тортади. Бу идиш нимадан ясалганига қизиқиб қолади. Онахон унинг иштиёқини сездими, савол бериб улгурмасиданоқ узоқ тарихдан гап очди. Мозийда қовоқдан ясалган косаю пиёлалар, қатиқдону туздонлар, дон маҳсулотлари сақланадиган идишлар, чилим ва носқовоқлар, ҳатто бедана қафаслари — турқовоқлар ҳар бир хонадонда кундалик рўзғор буюмлари ҳисобланишини гапириб берди. Бу идишларнинг ўзига хос мўъжизавий хусусиятларини таъриф этаркан, онахоннинг қалби завқдан жўш уриб кетди.

— Қовоқдан ишланган қатиқдонда сақланган қатиқ зардоб боғламайди, сув очмайди. Беданақовоқлар беданани каналаб кетишдан асрайди. Қовоқ идишга солинган дон маҳсулотлари эса йиллар давомида бузилмай сақланади, мита тушмайди. Қовоқ идишларда туршак ивитиб ичилса, буйрак тошларини ювиб туширади.

Онахоннинг гапларини тинглаб ўтириб, Баҳодир ўзини гўё ўтмишга саёҳат қилгандек туйди. Бу ҳис унда янги ижодий ғоя уйғонишига сабаб бўлди. «Мен ҳозир мароқ билан ўрганаётган миниатюра санъатини қовоқ идишларга кўчирса бўлмасмикан? Қадимий идишсозлик ҳунари билан азалий миниатюра санъати уйғунлашиб, уларга иккинчи ҳаёт бағишлангандек бўлмасмикан?!» деб ўйлаб қолдим.

Ана шундай бетизгин хаёллар, чексиз-чегарасиз, ижодий режалар оғушида Тошкентга қайтгач, ёш рассом, орзуларини амалга оширишга шошилди. Аммо бу осон кечмади. Аввало қовоқларнинг турларини ўрганишга тўғри келди. Чунки ҳозирги кунда озми-кўпми етиштирилаётган ошқовоқ, картошка қовоқ каби таомбоп қовоқлардан бу мақсадда, умуман, фойдаланиб бўлмайди. Идиш учун ишлатиладиган қовоқларнинг «беданақовоқ», «носқовоқ», «чўмичқовоқ», «бўзақовоқ», «мактубдонқовоқ» каби турлари мавжудлигини Сирожиддин ўшанда билди. Уларнинг деярли йўқолиб битган уруғларини қидириб топиш, кўпайтириш, экиб парваришлашга тўғри келди. «Кўриб турибсизки, қовоқ идишларга миниатюра чизадиган даражага етгунимча мўйқалам санъатидан ташқари, деҳқончилик, уруғчилик илмини ҳам эгаллаб олдим», — дейди рассом ва унинг овозида ифтихор туйғуси жаранглайди. Сирожиддин ижодий ишлари учун хомашё бўлаётган қовоқларни ҳанузгача ўзи етиштиради.

— Қовоқларга ишлов бериш, уларни ранг билан жилоланадиган ҳолатга етказишнинг ҳам ўзи бўлмаса керак?

— Ҳа, дастлабки ишлов усулларини отахон усталардан ўргандим, — дея ўз тажрибаси билан ўртоқлашади у. — Уларга миниатюра услубида нақш ёки расм чизишдан олдин қумга кўмиб, ёғда ёки марганцовкада куйдириб ва бошқа турли йўллар билан ишлов берилади. Қовоқ керакли ранг ва жилони олгандан кейингина мўйқаламни ишлатишга навбат келади.

Сирожиддин чизиладиган нафис суратларга бўёқ танлаш муаммосини ҳам осонликча ҳал қилгани йўқ. Изланишлар, ихтиролар йўлидан боришга тўғри келди. Чунки одатда ишлатиладиган бўёқлар қовоқда турмас, ё тез кўчиб кетар, ёки ўзида ушлаб қолмас эди.

Энди Сирожиддин ўз ижодида тез-тез мурожаат этадиган мавзу — Ўрта Осиё табиати, одамлари,урф-одатлари ва ҳаёти, шарқ ёшларигагина хос бўлган иболи-иффатли муҳаббатни тараннум этиш ғояси ҳақида тўхталадиган бўлсак, у Маннон Уйғур номли Тошкент санъат институтида ўқиётган чоғларида ўқитувчиси, рассом Александр Ли билан мулоқотлари жараёнида туғилган. Ҳозирги кунда Сирожиддин қўлидан сайқал топган қовоқлар сони 900 дан ошиб кетди. Уларнинг ҳаммаси ҳам ўз эгаларини хушнуд этиб, ўзбек санъати маънавий меросимиз намунаси сифатида ардоқланяпти. Сирожиддин Зиёмовнинг асарлари «Мусаввир» фирмаси орқали кўпроқ чет эллик харидорларга сотилаётгани ҳам унинг фахрланишига ўз меҳнати самарасидан завқланишига асос бўлиб, янги ижодий юксакликларга чорламоқда.

ТЎЙЧИЗОДА.

СУРАТДА: Сирожиддин Зиёмов иш устида.

Футбол

ТУМАН ЖАМОАСИДАН ОЛИЙ ТАБАҚАГА

«Чилонзор» командасининг биринчи табақа доирасидаги довруғини эшитиб, жамоа аъзолари билан учрашгимиз келди. Сўраб, суриштириб «Чилонзор» савдо маркази рўпарасидаги ўйингоҳга келдик. Тасодифни қарангки бу — бир пайтлар ўзимиз тўп тепадиган «Қурувчи» ўйингоҳи эди. Майдон таниб бўлмас даражада ўзгариб кетган. Қайта таъмирланган майдонда меҳрли қўлларнинг меҳнати шундоқ сезилиб турибди. Тўғри, ўриндиқлар оз эди. Бироқ, муҳими бу эмас. Катта, гавжум ўйингоҳдаги зерикарли ўйиндан, мана шу ердаги чиройли ўйин афзал. Футбол клуби маъмуриятига кириб бордик. Янги, шинам бино. Ётоқхона, ошхона, тиббиёт хонаси. Жамоанинг олий табақага чиқиши аниқ бўлиб қолганди. Кўтаринки кайфият, ҳомийларнинг меҳру эътибори бир қарашда назарга ташланади.

Йигитларнинг маҳорати, омадига ҳавас қилгулик. Жамоа бошлиғи Турсунбой Абдураимов билан учрашиб «Чилонзор»нинг олий табақагача бўлган йўлни қисқа вақтда, аниқ мақсад билан босиб ўтганини билдик.

Жамоа Олимпия ўринбосарлари билим юрти мураббийлари ва Чилонзор тумани ҳокимлиги ташаббуси билан 1994 йил эрта баҳорда ташкил этилган. Ўйинчилар ҳам билим юртининг талабалари, 17-18 ёшли йигитлар. Шаҳар биринчилигидаги дастлабки ғалабалар, Бухоро шаҳрида ўтган турнирдаги катта муваффақиятлардан йигитлар мағрурланиб кетмади. Биринчи табақада ҳам муносиб тўп сурдилар. Мутахассислар жамоанинг ўйинларини эътибор билан кузатдилар. «Чилонзор»нинг ашаддий ишқибозлари пайдо бўлди.

Жамоа мураббийси Баҳодир Тошмуҳамедов билан суҳбатимиз қисқа бўлди.

— Футболчилар жўжани фақат кузда санайдилар. Ҳали олдинда ўнта учрашувимиз бор. Рақибларимиз олий лигадан умидини узмаган. Демак, ҳозирдан бир нарса дейиш қийин. Келинг, яхшиси ҳаммаси аниқ бўлгандан кейин гаплашамиз.

Хўп дедим. Шундан сўнг йигитларнинг ўйинини кузатдим. Футболчиларнинг маҳоратини фақат мутахассислар адашмай баҳолай олади. Лекин мен ёшлик шижоатининг устунлигига яна бир карра ишондим. Лочиндек ўткир кўз йигитлар тўп оёғига тегиши билан олдинга интилади. Бир-бирининг қаерда ҳаракат қилаётганини қарамасдан ҳам билади. Йигитлар билан гаплашдим. Аксарияти ётоқхонада бирга яшар экан. Уларнинг бир-бирини тушуниши, бутун бир жамоа бўлиб ҳаракат қилишида муҳитнинг ҳам таъсири катта. Шахсий муносабатдаги самимийлик, аҳиллик майдонда ҳам яққол билинади. Жамоанинг куч-қудрати, устунлиги мана шунда эди. Булар барибир олий табақага чиқади ва футболимизга ёшларга хос ғайрат ва кўтаринкилик олиб киради, деб ўйладим ўшанда.

Умидларимиз рўёбга чиқди. «Чилонзор» иккинчи ўринни эгаллаб 1997-йилда кучлилар сафида тўп сурадиган бўлди.

Туман футбол жамоасининг олий табақага йўлланма олиши катта муваффақият, шундай эмасми? «Чилонзор» рақиблар дарвозасига энг кўп тўп киритган (130), майдондан атиги тўрт марта бош эгиб чиққан, ўз майдонида мағлубиятга учрамаган жамоадир.

Шубҳасиз, «Чилонзор»нинг муваффақиятида ҳокимлик, хусусан футбол федерацияси раиси, туман ҳокими Анваржон Алиевнинг хизматлари, ҳомийларнинг қўллаб-қувватлашлари асосий роль ўйнади. Бу ўринда «Чилонзор» клубининг бош директори Темир Сайдаминовдан бошлаб жамоага тиббий хизмат кўрсатадиган врач, жамоанинг ҳар бир аъзосининг меҳнати ҳурмат ва таҳсинга сазовордир.

Ана шу муносабат билан ўйингоҳнинг янада кўркам бўлиши устида ишлар олиб борилмоқда. Ўриндиқлар сони 8 баробарга кўпайтирилди.

Жамоа ўринбосарлар тайёрлаш ишларини ҳам назардан четлатгани йўқ. Футбол мактабида 150 дан ортиқ болалар «чарм тўп» сирлари билан танишмоқда. Уларнинг ютуқлари ҳам ёмон эмас. Фарғона шаҳрида ўтказилган якунловчи мусобақада учинчи ўринни эгаллашди.

Йигитларнинг маошлари ҳам қаноатланарли. Мукофот пули бор. Тўпурарлар алоҳида рағбатлантирилади.

Мураббийлар жамоани олий табақа ўйинларига тайёрламоқда. Йигитларнинг кайфияти жойида. Мухлислари, мураббийлари ва ҳомийлари «Чилонзор»нинг кўтаринки руҳига, ғалабаларига ўрганиб қолишганини яхши биладилар. Мураббийларнинг Олег Тюлькин, Даврон Досумов, Пўлатов ва Алексей Ждановлардан умиди катта.

Айни кунда машғулотларда 25 нафар ўйинчи қатнашмоқда. Билим юртидаги иқтидорли ёшлар жамоага таклиф қилинди.

Артур Балаян, Александр Мочинов, Константин Кузнецовлар севимли жамоаларига қайтиб келдилар.

Мавсум бошланишига яқин қолди. Бу йил олий табақада тўп сурадиган «Чилонзор» жамоасига, унинг мураббийларига омад, сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Омад ёр бўлсин, йигитлар.

Абдураҳмон ЖЎРА.

> ***Болалигида жониворларни боқиш, улар билан ўйнашни ёқтирмаган одамнинг ўзи бўлмаса керак. Гўдаклигимда менга ҳам дадам кучукча топиб келган эдилар. Аммо Қоплон (кучукнинг номи) билан узоқ ўйнолмадим. Бир куни у қўшни келинни қувлаб, ўтакасини ёриб юборгач, дадам кучукни йўқотиш учун узоқ жойга ташлаб келди. Қоплон менга ҳали яхши ўрганмаган эканми, қанча кутсам ҳам уйимизга қайтиб келмади. Ёки бошқа эга топган ёки дайди итга айланган. Менимча, иккинчи ҳолат бошига тушган.***

Муаммо

ТЎРТ ОЁҚЛИ ДАЙДИЛАР

Бугунги кунда ҳам ана шундай воқеалар тез-тез содир этилиб турган бўлса ажабмас. Чунки ҳозирда шаҳримизда дайди итлар йўқ деб ҳеч ким айтолмайди. Хўш, уларнинг ҳисоби қанча? Ҳамма қатори кундузи ишлаб, кечаси тинчгина ухлайдиган одамлар бу саволга жавоб беришолмас. Аммо ишга жуда барвақт кетадиган ёки тунги сменада ишлайдиган, ё ишдан жуда кеч қайтадиганлар бу борада нимадир дея олишади. Чунки дайди итлар фақат тунда кўчага чиқиб, ризқ-насибаларини териб еб юради. Кундузлари эса пана-пастқам, одамлар яқинлашмайдиган жойларда ётади.

Дайди итлардан келадиган зарар асосан иккита: биринчиси, тишлаш-тишламаслигидан қатъи назар улар яқинлашганда ҳар қандай одам юрагини ҳовучлаб қолади. Ёш болага тўсатдан дуч келса, қўрқувдан гўдак тилдан қолиши, ҳушини йўқотиши мумкинлиги каби нохуш ҳолатлар амалиётда исботланган. Дайди итларнинг иккинчи зарари уларнинг қутургани дейдиган бўлсак, бу ҳолатнинг оқибатларини изоҳлашга ҳожат йўқ. Сўнгги пайтларда шаҳримизда одамларни қутурган ит тишлаш ҳолатлари учраб қолаётгани ҳам бежиз бўлмаса керак. Бу борада тиббиёт ходимлари ушбу муаммога барҳам бериш мақсадида итлар билан шуғулланадиган ташкилотларга ўз эътирозларини билдира бошлашди.

Шаҳримизда дайди жониворларни тутиш ва йўқ қилиш билан шуғулланадиган махсус отряд бор. У аввалари ветеринария хизмати тасарруфида эди. Ҳозирда шаҳар Ободонлаштириш бош бошқармасига қарайди. Муаммони янада ойдинлаштириш масаласида ана шу идорада бўлдик.

— Шаҳримизда ит тишлаганидан шикастланиш ҳоллари учраб қолганининг ўзига хос сабаби бор, — дейди бош бошқарма бошлиғининг ўринбосари Ғафур Рустамов. — Ўтган уч-тўрт йилда барча соҳаларда юз берган моддий қийинчилик ветеринария хизматини ҳам четлаб ўтмади. Қутуришга қарши эмлаш воситалари етишмагани сабабли 1—2 йил эгали итлар эмланмай қолди. Бунинг оқибати эса сезилмаслиги мумкин эмас. Ҳозирда итларни эмлаш масаласида ҳеч қандай муаммо йўқ.

— Дайди итларнинг қандай пайдо бўлишини айта оласизми?

— Дайди итларнинг пайдо бўлиш сабаблари турлича. Айримлар ҳовлили уйдан кўпқаватли уйга кўчганда боқиб келган итларини адаштириб келишади. Айримлар эса ўзи боқаётган урғочи ит туғиб кўпайгач, уларни боқолмай бир қанча кучукчадан воз кечиб узоқларга ташлаб келишади, шу тариқа дайди итлар пайдо бўлади. Аслини олганда бизда одамлар хонадонда ит сақлаш қоидаларини билишмайди. Қоидага кўра, биринчидан, хонадонда сақланадиган ит биттадан ошмаслиги керак. Иккинчидан, боқувдаги ит махсус хизматлар рўйхатида қайд этилган бўлиши зарур ва улар ўз вақтида эмланиши шарт. Учинчидан, хонадондаги ит ўз ҳужжатига эга бўлиши лозим. Тўртинчидан, ўша ит учун хонадон эгаси қонунга асосан солиқ тўлаши керак.

Бугунги кунда шаҳримизда қанча дайди ит бор? Табиийки, бу саволга аниқ жавоб топиш қийин. Лекин чамалаб кўришга ҳаракат қиламиз. Ободонлаштириш бош бошқармаси бошлиғи ўринбосарининг берган маълумотига кўра, бугунги кунда пойтахтимиздаги хонадонларда 90 мингта ит боқилмоқда. Бу ҳали рўйхатдан ўтганлари, рўйхатдан ўтмаганлари ҳам шу миқдорга яқинлашиб қолса керак. Ўтган йили махсус отряд томонидан шаҳримизда 7599 та дайди ит ушланган, бу дегани ҳар куни тахминан 20 та дейди ит тутилди ҳисоб. Ноқонуний сақлангани учун 1088 та ит эгаларидан олиб қўйилган, бошқа сабабларни ҳам қўшганда умумий ҳисобда ўтган йили 11545 та ит махсус отряд томонидан йўқ қилинган.

Ана шу кўрсаткичларни таҳлил этадиган бўлсак, бугунги кунда шаҳримизда қанча эгасиз ит борлигини тасаввур этиш мумкин. Бу борада дайди жониворларни тутиш ва йўқ қилиш билан шуғулланадиган махсус отряд хизматчиларини айблаб бўлмайди. Уларнинг вазифаси — ов. Овчи эса ҳеч қачон «Мен бугун фалонта ов билан қайтаман» деб олдиндан айтолмайди. Ҳозирда ушбу хизмат моддий ёрдамга муҳтож, хусусан ит овлаш ҳанузгача эскича усулда олиб борилмоқда, хизмат жараёнида фойдаланиладиган машиналар ишнинг ўзига хос талабларига жавоб бермайди. Ушбу муаммоларни бартараф этиш бўйича шаҳар ободонлаштириш бош бошқармасининг қарори маълум сабабларга кўра тўлалигича бажарилмай қолди.

Мақсадга қайтамиз: шаҳримизда дайди итлар етарли, уларни йўқ қилиш учун нималар қилиш керак? Бу саволга жавоб бериш учун аввало дайди итларнинг яшаш ҳолатига эътибор бериш зарур. Шунда ўтказилажак тадбирлар маълум бир хизматдаги одамларнинггина иши эмас, балки бу борада кўпчиликнинг фаолиятига суяниш лозимлиги аён бўлади. Чунки, ўйлаб қаралса, дайди итларнинг шаҳримизда бемалол юришига ўзимиз шароит яратиб беряпмиз. Хусусан кундуз кунлари улар яшириниб ётадиган кўпқаватли уйларнинг ертўлалари, чордоқлари эшикларини дайди итлар учун ланг очиб қўйибмиз. Бу масалага аслида Турар-жойдан фойдаланиш идораси (ЖЭК) эътибор қаратиши керак. Бундан ташқари чиқиндихоналар, пана-пастқам, яъни кўпчилик назаридан узоқ, қаровсиз жойлар ҳам обод бўлиб, ўз эгасини топиши мавжуд муаммога барҳам бериши тайин. Шунда дайди итларнинг ит овловчилардан яшириниб юришига имкон бўлмайди.

Ҳақиқатан ҳам ҳамшаҳарларимизнинг кўпчилиги хонадонда ит сақлаш қоидаларини билишмайди, билишса ҳам уларга риоя этишмайди. Ўзича дайдиб келиб қолган итларни айримлар ўз қарамоғига олади, едиради, ичиради, уйимни қўриқлайди, деб жой ҳам беради. Агар ўша ит бирорта одамга жисмоний ёки руҳий шикаст етказса, негадир унинг эгаси чиқмай қолади. «Ит меники эмас», дейди кечаги «хўжайин». Баъзи бировлар хонадонда ортиқчалик қилиб қолган итни йўқотаман деб узоқларга ташлаб келади, жонивор эса жойига қайтиб келаверади. Ваҳоланки, дайди жониворларни тутиб, йўқ қилувчи махсус идорада аҳолидан ит, мушук ва бошқа жонзотларни қабул қилишади, буни кўпчилик билмайди чоғи. Айрим мамлакатларда дайди жониворларни топширганларга пул ҳам тўлашади.

Одамларга итлар шикаст етказгани ҳолатлари таҳлил этилса, бу борада дайди итларнинг ҳиссаси кам эмаслиги маълум бўлади. Ҳолбуки, улар орасида қутурганлари, касалланганлари талайгина. Бу муаммога кўпчилик томонидан барҳам берилиши мумкинлигига амин бўлдик. Зеро тунда ишдан, ўқишдан қайтаётиб дайди итдан шикастланган ҳар қандай одам ўзимизнинг акамиз, укамиз, опамиз, энг ёмони фарзандимиз бўлиши эҳтимол.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

«02»

ҚИММАТГА ТУШГАН ЎҒИРЛИК

Яккасарой тумани ички ишлар бўлимига келтирилган бу кимсани яна қамоқ жазоси кутмоқда. Туман ички ишлар бўлими бошлиғи ўринбосари, милиция капитани Фарҳод Мирзаев бир ҳафта олдин ушбу шахсни ўз хонасига чақиртириб обдон суҳбатлашганди. У ўтмишда бўлган ёмон қилғиликларидан пушаймон тортаётганлигини айтиб, энди ҳаётини бошқача тарзда қуришини тушунтирганди. Аммо тили бошқа, дили бошқа шахс экан у.

Муштарийларга ким ҳақида гап бораётганлигини англатамиз. Б. Қимматов муқаддам икки марта жиноят қилганлиги учун қамалиб чиққан. Ҳеч қаерда фойдали меҳнат билан шуғулланмайди. Милициянинг назоратида туриб, тез-тез текширилиб турилади.

— Инсон ҳаётда ҳалол ва пок яшаши керак, — дейди Фарҳод ака биз билан суҳбатда. — Қимматов эса эсини танибдики, ўғрилик ва бошқа жиноятлар билан шуғулланиб келади. Қамоқдан чиққанига унча кўп бўлгани йўқ. Кўриб турибсизки бугун боши яна хам. Одамни пул, мол-дунё бузмас экан. Одамни ёмон муҳит ва ёмон тарбия бузади. Мен унинг оиласи ҳақида сизга яхши фикр билдиролмайман.

Биз у билан бир ҳафта олдин ака-укадай ўтириб гаплашдик. Ҳаётда ҳар нарса бўлиши мумкин. Ёмондан Худонинг ўзи сақласин. Б. Қимматов бир эмас, икки марта қамалиб чиққан. Ундан, «шунчалик узоқ жазо муддатини ўташ, қийналишлар жонингга тегмадими» деб сўраганимда, «ака, ҳаммаси ҳиқилдоғимга келди. Энди мен бошқа одамлар қатори оила, болачақа қилиб яшашни хоҳлайман», деганди. Афсус Ботир ўз гапида туролмади. Яна жиноятга қўл урди. У Яккасарой туманидаги уйларнинг бирининг ёнида изғиб юриб «ВАЗ-2103» русумли автомашинани кузатади. Эгаси машинанинг калитини ичида қолдириб бир зумга ундан тушади. Буни кўриб турган Б. Қимматов фурсатни қўлдан бой бермай, автомобилни ўт олдириб Бешёғоч томонга қараб ҳайдайди. Машина эгаси ҳай-ҳайлаганича унинг ортидан қараб қолаверади. Сал ўзига келгач милицияга мурожаат қилиб, ўғрининг тузилиши ва кўринишини ходимларга тушунтириб беради. Яккасарой тумани ИИБ ходимлари дарров ҳамма постларга автоулов олиб қочилганини хабар қилишади.

Милиция ходимларининг ўғриликни билиб қолишганлигини сезган Қимматов жигулини шаҳар кўчаларидан 120-130 километр тезликда елдай учиради. Чорраҳада турган ДАН ходимининг тўхташ ишорасига бўйсунмай ўтиб кетади. Яккасарой тумани ИИБ тезкор вакили, милиция майори Баҳодир Хидиров ва туман ДАН ходимлари жиноятчини ушлаш чораларини кўришади. Жиноятчи Бобур кўчаси бўйлаб ҳаракатда давом этар, ҳеч бир тўхташ ишорасига бўйсунмасди.

Қимматовнинг ножўя хатти-ҳаракати туфайли бегуноҳ кишиларнинг ҳаёти хавф остида қолганди. Машинанинг тез ҳаракатланиши, кўча ҳаракати қоидаларига риоя қилмаслиги натижасида ҳар қандай нохуш ҳодиса рўй бериши мумкин эди. ДАН ходимлари ва тезкор вакил Баҳодир Хидиров жиноятчини ушлаш чораларини кўришди. Ҳамма постларга ўз вақтида хабар берилди. Қимматов «Бешёғоч» бозорига яқинлашганида ДАН ходимларини кўриб йўналишни ўзгартирди. Унинг мақсади Кўкча орқали шаҳардан четкага чиқиб кетиш эди. Аниқроғи, машинани Қозоғистонга олиб ўтиб кетишни режалаштирганди. «Бешёғоч» бозори томонга қараб бурилганида катта тезликдаги машинани бошқаролмай қора рангдаги ЖИП машинасига бориб урилади. У ҳам етмагандай «Москвич — 2141» русумли қизил машинанинг ҳайдовчи томонига бориб урилади. Яхшиямки «Москвич» бор экан, агар у «Жигули»ни тўсиб қолмаганида кўчани кесиб ўтаётган 3-4 пиёда ҳаётдан кўз юмган бўлишарди.

Қилғиликни қилиб қўйган Қимматов қочишга уриниб кўрди. Аммо тезкор вакил Баҳодир Хидировнинг кучли қўллари бунга йўл бермади.

Автоулов ўғирлиги Б. Қимматовга ҳам, бошқаларга ҳам қимматга тушди.

Жиноятчи жиноятига яраша жазосини олиши муқаррар.

Мирза АБДУЛЛАЕВ.
Тошкент шаҳар ИИББ ходими.

Бокс

ОТ ИЗИНИ ТОЙ БОСАР

Маълумки, кузда бокс бўйича навбатдаги жаҳон ва Осиё чемпионати мусобақалари ўтказилади. Спортчиларимиз ушбу масъулиятли баҳсларга тайёргарлик кўришаяпти. Яқинда терма жамоамиз аъзолари Эрон ва Қирғизистон пойтахтида бўлиб ўтган иккита халқаро турнирда муваффақиятли қатнашишди.

Теҳрон турнирида Атланта Олимпиадаси иштирокчиси андижонлик Муҳаммадқодир Абдуллаев (60 кг) барча ваздошларини мағлубиятга учратди. Тошкентлик Икром Бердиев (71 кг) ҳам ана шундай ғалабага эришди. Яна бир пойтахтлик боксчимиз Темур Тўлаков (67кг) иккинчи, хоразмлик Алишер Раҳимов (51 кг) эса учинчи поғонага кўтарилди. Мусобақа давомида 16 та мамлакат вакиллари рингга чиққанлигини таъкидлаш керак. Ҳамюртларимиз умумжамоа ҳисобида мезбонлардан кейин иккинчи ўринни эгаллашди.

Бишкекка эса ёш боксчиларимиз боришганди. Шунга қарамай, улар ҳам қуруқ қайтишмади, бир неча совриндорлар қаторидан жой олишди. Жумладан бухоролик Азиз Шарипов (51 кг), жиззахлик Лазизбек Зокиров (91 кгдан юқори) ғолиб чиқди. Наманганлик Темур Сулаймонов (60 кг), хоразмлик Темур Иброҳимов (81 кг) финалдагина рақибига имкониятни бой берган бўлса, Тошкент вилояти вакили Қаҳрамон Бойназаров (67 кг), тошкентлик Абдували Шомирзаев (75 кг) ярим финалгача етиб борди.

Эркин кураш

ҚАНДИНГНИ УР, ПОЛВОН!

Киевда якунланган III халқаро турнирда эркин курашчиларимиз ажойиб ютуқларни қўлга киритишди. Тошкентлик Руслан Хинчаговга 76 кг вазнли полвонлар орасида бас келадигани топилмади. У 5 марта гиламга тушиб, ҳар гал йирик ҳисобда енгиб чиқди. Ҳа, уддасидан чиққанлар қандини урсин экан. Турнир ҳомийлари ғолибларга берилувчи мукофотлар қатори мусобақанинг энг яхши курашчилари учун 2 та махсус соврин — енгил машина таъсис этишганди. «Жигули — М90» русумидаги автомобиллардан бири юртдошимиз Руслан Хинчаговга топширилди. 63 кг оғирлик тоифасида иккинчи ўринни эгаллаган ҳамшаҳарларимиз Рамиль Исломов кумуш медаль билан бирга 2 минг долларга ҳам эга бўлди.

Яккакураш

«ТУРОН» ҒОЛИБЛАРИ

Қадимий жанг усуллари асосида қайта тикланган «Турон» спорт яккакураши билан шуғулланувчи ёшлар сони ортиб бораяпти. Бунинг асосий сабабларидан бири «Турон» усталарининг ҳам халқаро майдонларга фаол кириб келаётганлигидир. Улар ўтган йили Москвада жанг санъати бўйича дунё мусобақаси, Бангкокда миллий спорт турлари ва халқ ўйинлари 2-Бутунжаҳон фестивалида қатнашиб, мезбону меҳмонларда катта қизиқиш уйғотишганди.

Тошкентда якунланган Ўзбекистон чемпионати бу йил ана шундай анжуманларга борувчи спортчиларни аниқлади. Мусобақада республикамизнинг турли шаҳарлари ва қўшни Қозоғистондан келган яккакураш усталари қатнашди.

Ҳамма учрашувларни чиройли ғалаба билан якунлаган пойтахт вакиллари Рамиль Ахметов, Алексей Гудзь, Умар Бурҳонов терма жамоадаги ўз ўрнини мустаҳкамлади. Шунингдек, ўз вазн тоифасида зафар қучган фарғоналик Алишер Носиров, Алишер Баҳромов, Фарруҳ Ҳамдамов, Тошкент вилояти спортчиси Суннат Мирниёзов халқаро мусобақаларга йўл очган.

Аёллар ўртасида тошкентлик Зайнаб Ҳасанова, Оксана Глухова, Ирина Содиқова чемпионлик нашидасини сурди. Турончилар шу йил пойтахтимизда 1-жаҳон чемпионатини ўтказиш учун ҳозирлик кўришяпти.

Беҳзод ТЕШАБОЕВ.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа кабель иншоотларини таъмирлаш ишларининг амалга оширилиши муносабати билан
24 МАРТГАЧА
Юнусобод даҳаси, 11-мавзе, 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 50, 51, 54, 55, 60, 62-уйлар, Юнусобод даҳаси, 3 мавзе 1, 2, 9, 12, 13, 14, 15-уйларда истиқомат қилувчи 21, 24-АТС абонентларида телефон алоқаси бўлмайди.

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Ҳамза туманидаги «Феруза — ЛТД» масъулияти чекланган жамиятининг йўқолган думалоқ муҳри ва штампи **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

«Ўзбалиқ» давлат-акционерлик корпорацияси раҳбарияти ва жамоаси корпорация раиси ўринбосари Курбонов Рухулла Бурхоновичга опалари

Дилбар ҚУРБОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

«Тошкент-тибтехника» жамоа корхона маъмурияти «Ўзтибтехника» акционерлик компанияси раиси Жамшид Алимовга отаси

Тўхта АЛИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент оқшоми
Toshkent oqshomi

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-28-95, 33-08-74, 36-57-65. факс: (3712) 33-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0147. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ 9.060 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.